

Otrdiena,
17. oktobris,
2000. gads

Latvijas Universitātes izdevums (iznāk kopš 25.09.1922.)

www.lanet.lv/~luua

No 4

JAUNUMI

LU apmeklē Grieķijas prezidents un Atēnu universitātes rektors

Centrā: Grieķijas Republikas prezidents Konstantīns Stefanopulos (*Constantinos Stephanopoulos*) vizītes laikā kopā ar LU rektoru prof. Ivaru Lāci

11. oktobris bija īpaši svinīgs, jo Universitātē viesojās Grieķijas Republikas prezidents KONSTANTĪNS STEFANOPOULOS (*Constantinos Stephanopoulos*) un Atēnu universitātes rektors GEORGS BABINIOTIS (*George Babiniotis*).

Augstie viesi tikās ar LU vadību un mācībspēkiem. Tikšanās laikā grieķi negaidīti piedāvājuši piešķirt piecas stipendijas LU studentiem, kas nākamvasar varēs studēt Grieķijā. Tika apspriesta sadarbība bioloģijā, medicīnā un citu zinātņu jomās. Grieķijas viesi bija pārsteigti par Latvijā izdotajiem sengrieķu filozofu tulkojumiem, ko veikuši LU mācībspēki. Tika pārrunāti arī dažādi kultūras un vēstures kopējie projekti ar Universitāti un Latvijas Zinātņu akadēmiju. Ar runu uzstājās arī akadēmiķis J.Stradiņš, un tikšanos vadīja prof. M.Kūle.

Paredzams, ka līdz šāgada beigām LU un Atēnu universitāte noslēgs sadarbības līgumu. Atēnu universitātē mācās 90 tūkstoši studentu. Tajā strādā 2000 pasniedzēju, no kuriem puse darbojas medicīnā. Latvijas Universitāte vēlas sadarboties ar Atēnu augstskolu tieši medicīnas jomā.

Tikšanos vērtē rektors prof. I.Lācis:

“Faktiski mēs ieguvām vairākus “rīkus” darbībai nākotnē. Pirmkārt, Klasiskās filoloģijas programmas pārstāvji nodibināja, manuprāt, ļoti jaukus kontaktus ar Atēnu universitāti, kuras rektors arī ir filologs. Otrkārt, mēs vienotā frontē strādāt pie sadarbības līguma plašākā jautājumu frontē. Viņiem ir ļoti labi attīstīta medicīna, un puse no universitātes mācībspēkiem ir medicīnā. Kopumā šo iespēju tikt ar grieķu kolēģiem vērtēju pozitīvi. Arī akadēmiskā diskusija, kura bija veltīta Grieķijas prezidentam, izvērtās interesanta, un tās laikā atklājās, ka mūsu kolēģe Ilze Rūmniece ir perfekta grieķu filoloģijas speciāliste. To atzīmēja gan prezidents, gan arī universitātes rektors un citi klātesošie. Viņus pārsteidza Ilzes Rūmnieces runa – par to viņai liels paldies! Prezidents savukārt pēc izglītības ir jurists, un bija jūtama viņa ieinteresētība par akadēmisko dzīvi, izglītību un it īpaši jau par augstāko izglītību – līdzīgi kā Latvijas prezidentei.”

GATIS DILĀNS

Ilzes Rūmnieces runu lasiet un notikuma fotoapskati lūkojiet numura Interneta versijā –

Izdod grāmatu par cilvēktiesībām

29. septembrī notika Latvijā pirmās cilvēktiesību grāmatas “Cilvēktiesības pasaulē un Latvijā” atvēršanas pasākums, kurš tika svinēts mājīgajā Reitera namā. Grāmata domāta studentiem, speciālistiem un vienkārši interesentiem, tās veidošanā piedalījās kā juristi, tā arī sociālo zinātņu speciālisti. Grāmatas tapšanu finansiāli atbalstīja EDSO misija Latvijā, EDSO Demokrātisko institūciju un cilvēktiesību birojs Varšavā un Sorosa fonds - Latvija, bet pajumti visiem organizatoriskajiem un tehniskajiem darbiem sniedza LU Juridiskās fakultātes Cilvēktiesību institūts.

Kā centrālais dzinējspēks šajā projektā darbojās grāmatas zinātniskā redaktore, bijusī LU Cilvēktiesību institūta direktore un LU lektore Dr. iur. INETA ZIEMELE (pašlaik strādā Eiropas Padomē). Neskatoties uz savu aizņemtību, Ineta laipni piekrita sarunai par jauno grāmatu, ar to saistītām aktivitātēm un cilvēktiesībām plašākā skatījumā.

- Paldies, ka atradi laiku sarunai, kā arī, protams, apsveicu ar grāmatas iznākšanu! Vai tu īsumā nepastāsti, kā tapa grāmata un kā tu iesaistījies šajā projektā, esot prombūtnē?

- Šis projekts sākās vēl tad, kad es strādāju LU Cilvēktiesību institūtā. Faktiski jau sen, studējot un interesējoties par šo problemātiku, man likās, ka šāda grāmata būtu ārkārtīgi vajadzīga, ņemot arī vērā mūsu niecīgo grāmatu tirgu juridisko un sociālo zinātņu laukā. Acīmredzams bija fakts, ka grāmata bija jāraksta. Protams, ņemot vērā Latvijas realitāti, ir vieglāk īstenot šādu projektu, saaicinot autoru kolektīvu. Autoru kolektīva pamatbāze nāca no Cilvēktiesību institūta – mani kolēģi Mārtiņš Mits un Ineta Tāre, kā arī Eiropas cilvēktiesību tiesas tiesnesis Egils Levits. Mēs arī aicinājām piedalīties cilvēkus no Latvijas Etnisko studiju centra – Nilu Muižnieku un viņa kolēģus. Faktiski mēs sākām strādāt jau 1999. gada pavasarī, jo tad EDSO šo projektu apstiprināja un iedeva finansējumu, bez kura šī grāmata nevarētu iznākt. Tapa katras nodaļas vai apakšnodaļas pirmais variants. Pēc tam sākās visu šo atsevišķo nodaļu likšana kopā. Mana ideja bija taisīt šo darbu kā viengabalainu pētījumu un nevis kā rakstu krājumu. Tādējādi mēs ilgu laiku strādājām, tieši šī ziņojuma

bas veidošana gan satura, gan stila ziņā, kas man un manai asistentei Irēnai Makarei, un literārajai redaktorei Mārai Melnei aizņēma gandrīz vēl vienu gadu. Jebkurā gadījumā tā visa rezultātā jums šodien ir grāmata!

- Vai rediģēji šo grāmatu ar Interneta starpniecību?

- Jā. Nodaļas tika man piesūtītas pa e-pastu, jo pagājušā gada vasarā es pārcēlos uz Strasbūru. Visi strādājam digitālā vidē.

- “Universitātes Avīze” vēl samērā nesen intervēja LU Juridiskās fakultātes studentus, kuri piedalījās prestižajās *Teldera Starptautisko tiesību spēlēs*. Viņi izteica pateicību par palīdzību, ko tu viņiem sniedzi, izmantojot e-pastu...

- Jā, tie bija četri studenti, kuri uzvarēja fakultātes līmenī, tādējādi veidojot nacionālo komandu. Būtībā man bija arī iespēja pastrādāt ar komandu šeit Rīgā, kad biju savās darba darīšanās. Tad vēl, tā kā es ik pa brīdim pasniedzu Lundas universitātē Zviedrijā, tad bija iespēja noorganizēt komandas vizīti Lundā, lai viņi kādu laiciņu pastrādā bibliotēkā. Savu laiku plānoju tā, ka pati biju tur tieši tad, varēju ar komandu pastrādāt. Komandai bija pieejama mana e-pasta adrese, ja radās jautājumi.

Dr. iur. Ineta Ziemele

ŠAJĀ NUMURĀ:

Kuri studenti uzvarēja?
- 3. lpp.

LU kļūst konferenču blīva
- 4. lpp.

Kanādas Studijas Kanādā
- 5. lpp.

Vaira Saulīte - optimists ir slikti informēts cilvēks
- 5. lpp.

Studenti - par elektronisko publicēšanos
- 9. lpp.

Jumavas un Ineses konkursi
- 10. lpp.

TELEGRĀFA STILĀ

☑ 5.oktobris, LETA. AS "Hotel Investments" akcionāri nolēmuši nodot Latvijas Universitātes rīcībā 50% uzņēmuma akciju, lai kopīgi realizētu viesnīcas "Rīga", kas atrodas Rīgā, Aspazijas bulvārī 22, privatizāciju. Par to aģentūru LETA informēja AS "Hotel Investments" prezidents Gints Melnalksnis. 1998.gadā noslēgtais kopīpašuma līgums starp zemes Aspazijas bulvārī 22 īpašniekiem paredzējis sadarbību pirkuma tiesību izmantošanā nekustamā īpašuma privatizācijai. AS "Hotel Investments" pēc 50% akciju nodošanas LU turpināšot ar kopīpašuma līgumu aizsāktu veiksmīgu sadarbību. Turpmāk visas darbības, kas saistītas ar nekustamo īpašumu Aspazijas bulvārī 22 - viesnīcas "Rīga" privatizāciju, veiksot AS "Hotel In-

vestments". Jau ziņots, ka LU izsludinātā konkursā par padomnieka pienākumu izpildi nekustamā īpašuma Aspazijas bulvārī 22 - viesnīcas "Rīga" ēkas - privatizācijas jautājumos par piemērotāko ir atzīta SIA "Pricewaterhouse Coopers". Padomniekam privatizācijas jautājumos būs jāsniedz konsultācijas viesnīcas "Rīga" ēkas privatizācijas procesā un jānovērš iespēja apstrīdēt LU pirkuma tiesības.

☑ 3.oktobris, LETA. Joprojām notiek aktīvs darbs, veidojot studentu "Radio KNZ" ("Kosmosa noslēpumu zinātāji"), un, visticamāk, jaunais radio varētu uzsākt savu skanējumu novembrī, nevis šomēnes. Par to aģentūru LETA informēja Radio programmu direktors Madars Štrandiers. Līdz ar to arī

svinīgā "Radio KNZ" atklāšana nenotiks 28.oktobrī, kā bija plānots, bet gan novembrī. Tomēr, kas attiecas uz LU līdzdalību šajā projektā, tad pēdējās ziņas ir tās, ka LU savu finansējumu ir atsaukusi, jo, kā informēja rektors prof. Ivars Lācis, tad projekta organizētājs SIA "Studentu Radio" ir atteikies no sadarbības ar LU ("Universitātes Avīzes" piebilde 09.10.2000.).

☑ 6.oktobris, LETA. Latvijā nav nabadzības tradīcijas un nabadzības kultūras, toties ir iztikšanas un pārtības tradīcijas, konferencē "Tautas attīstība un nabadzības problēmas Latvijā" uzsvēra LU profesors, sociologs Tālis Tisenkopfs. Pēc viņa domām, lai pārvarētu nabadzību, pats galvenais ir labi izglītotā tauta un mācīties griboša jaunatne.

☑ 9. oktobra LU vadības sēdē Universitātes galvenā grāmatvede Indra Ribicka ziņoja, ka ieņēmumu bilance Filoloģijas fakultātē un Vēstures un filozofijas fakultātē, ir katastrofāla. Ribicka lūdza prorektorus uz laiku pārtraukt jebkuru maksājumu apstiprināšanu šīm fakultātēm. Īpaši negatīvi viņa vērtēja Vēstures un filozofijas fakultātes vadības attieksmi šajā sakarā. "Nav no kā prasīt atbildību, sākot jau no dekāna," uzsvēra Ribicka.

☑ 9. oktobrī Latvijas Universitātes Senāta sēžu zālē notika LU Moderno valodu fakultātes Literatūras un kultūras studiju nodaļas docētāju prof. S.Ankravas grāmatas "Vai Lāčplēsis bija karalis Artūrs?" un doc. I. Penēzes darba "An Anthology of English Literature of the Earlier 17th Century" (1603 –

1660) prezentācija.

☑ 13.-14.oktobrī notika pirmā starptautiskā konference "Pieaugušo izglītība - es un mana līdzdalība sabiedrībā", kuru rīkoja LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte, Latvijas Pieaugušo izglītības apvienība un Tallinas Izglītības zinātņu universitāte. Konferencē mērķis bija pievērst sabiedrības uzmanību tam, ka izglītība ir vajadzīga katram. Konferencē tika runāts par pieaugušo izglītību kā līdzekli sabiedrības sociālajā integrācijā un ekonomiskās attīstības veicināšanai, pamatprasmju izglītību modernā sabiedrībā, kā arī pieaugušo izglītības speciālistu izglītību Latvijā.

☑ 21.oktobrī LU Lielajā aulā plkst. 18.00 notiks Latvijas Universitātes jauktā kora "Juventus" 80 gadu jubilejas noslēguma koncerts.

JAUNUMI

REDIGĒJA DIGITĀLI: Pirmais Latvijas autoru oriģināldarbs par cilvēktiesībām Latvijas vēsturē

◀ 1. lpp.

- Par ko bija visvairāk jautājumu?

- Starptautiskās tiesības ir sarežģīta tiesību sistēma, kura atšķiras no nacionālo tiesību sistēmas funkcionēšanas principiem. Studentiem no visām juridiskajām augstskolām ir grūti pārslēgties no nacionālās sistēmas uz starptautisko.

- Cik ilgi tu nostrādāji LU pēc studiju beigšanas?

- Universitātē jau sāku strādāt tad, kad to pabeidzu - 90. gadu sākumā. Sāku kā asistente Tiesību teorijas un politoloģijas katedrā. Lāsiju juristiem *Jevadu politikas zinātne*. Tad, neskatoties uz to, ka studēju vairākās Eiropas universitātēs, tomēr ik pa brīdim biju Latvijā un no vadīju kādu kursu. Tā ka man saistīte visu laiku ir bijusi līdz pat pagājušā gada vasarai, kad es piekritu strādāt Eiropas Padomē.

- Kāpēc tu izlēmi pāriet citā darbā? Vai tas jau brieda kādu laiku vai bija spontāns lēmums?

- Nē, man absolūti nebija padomā iet un strādāt Eiropas Padomē, jo, godīgi sakot, darbs starptautiskās organizācijās mani nav vilinājis. Kā starptautisko tiesību speciāliste, acīmredzot, pietiekami daudz par tām zinu. Tomēr, ja es tagad ieietu auditorijā un stāstītu par starptautiskām organizācijām, es, protams, stāstītu savādāk, nekā to darīju pirms pieciem gadiem.

- Tad tu pieļauj iespēju, ka tu varētu arī atgriezties Universitātē?

- Tas atkarīgs no piedāvājuma.

- Ņemot vērā to, ka LU ar jauno rektoru frontes priekšgalā ir uzņēmusi reformu kursu, tiek uzsvērts, ka akadēmiskajam personālam ir vairāk jāpieļāgojas modernā laikmeta prasībām, jāiekļaujas akadēmiskā vidē jauni spēki utt. Vai tu domā, ka finanses un daļējs "vecās gvardes neadekvātums" ir vienīgie faktori, kuri traucē jaunai akadēmiskai paaudzei ielūst LU?

- Jā, es domāju, ka tie ir divi diezgan noteicoši iemesli, kas traucē jaunajiem nākt uz Universitāti. Tā tas varētu būt. No otras puses, nevienam jau nepiedzimst par profesoru. Tā ir zināma specifika, un vai nu cilvēkam ir talants vai nav. Jebkurā profesijā ir nepieciešams talants. Manuprāt, Latvijas Universitātes trūkums ir tas, vismaz Juridiskajā fakultātē, ka tikai atsevišķi mācībspēki strādā, lai sagatavotu jaunus mācībspēkus. Sekotāju sagatavošanai nav stratēģijas. Katrs no mums, jaunā paaudze, esam situēti pa savu

ceļu arī atkarībā no tā, kā izjūtam savu zināšanu līmeni. Es visu laiku uzskatu, ka man nepietiek zināšanu vai informācijas... Vispār, lai strādātu augstākajā mācību iestādē, ir jābūt īpašām kvalitātēm un kvalifikācijām. Tas būtu mans kritērijs. Es domāju, ka LU arī uz to ir jāiet. Ir jāizveido stratēģija, kādā veidā tikt galā ar problēmu par jauno spēku piesaistīšanu LU. Var jau būt, ka es to īpaši izjūtu kā problēmu, ņemot vērā situāciju Juridiskajā fakultātē. Var būt, ka citās fakultātēs šis jautājums ir atrisināts.

- Novirzoties no pamattēmas, gribētu jautāt tiri filoloģisku jautājumu. Kā tu domā, vai latviešu izteiciens *tev ir taisnība ir korekts? Vai var būt vairākas taisnības?*

- Domāju, ka var būt vairākas taisnības. Kaut vai šodienas konferencē *Par vārda brīvību* (29.09.2000.), ko organizēja LU Juridiskās fakultātes Cilvēktiesību institūts.

“Manuprāt, Latvijas Universitātes trūkums ir tas, vismaz Juridiskajā fakultātē, ka tikai atsevišķi mācībspēki strādā, lai sagatavotu jaunus mācībspēkus...”

Tur tika minēts spilgts piemērs: cilvēks publicē rakstu, vainojot tajā otru personu korupcijā, uzskatot, ka tā ir viņa vārda brīvība. Viņam ir zināma taisnība. No otras puses, tas cilvēks, par kuru ir šis raksts, uzskata, ka ir aizskarta viņa cieņa un gods. Arī viņam varētu būt taisnība. Notiek divu taisnību sadursme. Demokrātiskā valstī šo strīdu atrisina tiesa. Demokrātijā ir konkrēti mehānismi un pamatprincipi, kuri palīdz izšķirt par labu pareizākai taisnībai, ja tā to varētu teikt.

- Vai tu domā, ka likumam būtu jāstāvē pāri tradīcijai?

- Jā un nē. Pirmkārt, jebkurš likums ir tradīcija jeb kaut kādu zināmu tradīciju rezultāts. Likums ir sociālā procesa rezultāts. Otrkārt, likumam ir arī jābūt sociālo procesu un tradīciju virzītājam un veidotājam - likums ir arī kaut kā sākums. Vispār tādā veidā uzstādīts jautājums ir nepilnīgs. Mums ir jāaplūko likums, sabiedrība un tās procesi kontekstā, jo šie faktori savstarpēji viens otru ietekmē.

- Vai Latvijas pasē cittaustu personvārdu oriģinālrakstību iekavās atzīs pārējā pasaulē?

- Viss kaut kas pasaulē ir iespējams, bet tas ir atkarīgs no tā, kā nostrādā Ārlietu ministrija. Taču prob-

lēma varētu saglabāties, piemēram, privātajā sektorā - bankās, kur mūsu iedzīvotājiem varētu būt konti. Bankas nepakļaujas ārlietu ministrijām. Kā būs iespējams informēt visas pasaules bankas, ka Latvijas pasēs standarts ir tik īpatnējs? Cilvēkam ir vajadzīga pase, kura ir pieņemama visās privātajās institūcijās ārzemēs. Viens no demokrātiskās sabiedrības noteikumiem, ja tiem mēs gribam nostiprināt demokrātiju, ir fleksibilitāte un racionālā kā konstruktīvā risinājuma meklēšana. Tas mums vēl ir jāmacās.

- Kuri, tavuprāt, ir kritiskākie cilvēktiesību trūkumi vai pārkāpumi Latvijā pašlaik?

- Man rūp aspekts, ko Eiropas Cilvēktiesību konvencijas kontekstā sauc par tiesībām uz taisnīgu tiesu vai lietas izskatīšanu taisnīgā procesā, un otrs - par tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību valstī. Man liekas, ka daudzas lietas mēs atrisinātu normālā juridiskā formā, ja bū-

šiem likumiem un starptautiskajām saistībām. Tādi konflikti ir jāidentificē un jārisina uz konkrētu sūdzību pamata, konkrētos procesos. Jebkura demokrātiska valsts ir stipra tāpēc, ka visa valsts institūciju sistēma ir "uzvilka pareizajā tonkārtā un tembrā". Viss sākas ar iespējām iet un aizsargāt savas tiesības atbilstošās iestādēs.

- Kāds ir tavs oficiālais amats pašlaik?

- Eiropas Padomes Cilvēktiesību ģenerāldirektorāta programmu padomniece.

- Vai šajā amatā tu pārstāvi Latviju vai pildi starptautisku darbu?

- Es esmu Eiropas birokrāts.

- Es domāju, ka tas varētu būt saistībā ar Egilu Levitu, kurš arī strādā Strasbūrā...

- ...viņš ir Eiropas Cilvēktiesību tiesas tiesnesis, ievēlēts no Latvijas, bet kā neatkarīgs starptautiskās tiesas tiesnesis. Uz šo vietu uzva-

jai izglītībai un izglītībai kopumā izdosies izrauties no dikstāves tvēriena? Vai tiks izdarīta atbildīgi motivēta izvēle kā no valsts, tā no izglītībnieku pusēs? Kā tu to redzi un paredzi? Vai atkal tiks izvēlēts kāds "maigu dikstāvi" pagariņošs vidusceļš?

- Domāju, ka ir divas iespējas. Protams, tas, kas notiek Latvijā, ir normāla evolūcija, kuru ļoti ietekmē tas, ka Latvija ir pieslēgusies Rietumu demokrātisko valstu informācijas sfērai un Eiropas diskursam. Tas ietekmē šo evolūciju pavisam konkrētā virzienā. Bet skaidrs ir tas, ka evolūcija ir ilgstošs process. Tad ir otrs variants - mēģināt kaut ko darīt diezgan revolucionāri...

- ...vai reformējoši...

- ...diezgan reformējoši. Ar to mums iet samērā pagrūti. Ne tikai Universitātē vai augstākajā izglītībā, bet daudzās sfērās. Domāju, ka bieži vien tas ir atkarīgs no līderiem, kas ir konkrētās iestādes, sfēras priekšgalā. Ja šis cilvēks ir ziņošs un pārliecināts par savu virzienu, kā arī uzdrošinās, tad šajā sfērā progress vairs nav evolucionārs, bet tiek apzināti veidots. To visu reducējot uz jautājumu par to, kādas ir augstākās izglītības iespējas un varbūt konkrēti LU, domāju, ka jebkurā situācijā ir šie divi varianti, jo LU nevarēs pilnīgi izolēties no reālajam. Latvija ir Eiropas valsts, un tas automātiski ietekmē procesu arī LU. Ja mēs tomēr gribam, lai Latvijas nākotne, kas tiek veidota LU, jau šodien izveidojas konkurētspējīga un kvalifikācijas prasībām Eiropā atbilstoša, tad, manuprāt, nepieciešami pat diezgan asi pasākumi. Šī izvēle bija spēkā pirms pieciem gadiem, un tā ir spēkā arī tagad.

- Liels paldies par interviju, un kad tu atkal būsi Rīgā?

- Mums vēl ir viens pasākums ar *Tiesnešu apmācības centru* novembrī. Sākām nopietnu diskusiju jau pavarāri ar jauno centra vadību par to, kā sistematizēt tiesnešu izglītību un apmācību cilvēktiesībās. Mēģināsim arī īstenot pilota projektu tādai apmācībai. Redzēs, kā ies.

GATIS DILĀNS

universitātes
avīze

(Iznāk katru otro otrdienu)

Redaktors GATIS DILĀNS
Tekstus rediģē IEVA JASINSKA
Fotogrāfs TOMS GRĪNBERGS
Tekstus ievada BRIGITA KERSTENA
Datorsalikumu veido GUNTARS STEPĀNS

Adrese: Raiņa bulv. 19, 136. telpa, Rīga, LV-1586 (pastkastīte atrodas LU kancelejā)
Tālruni: 7034328, 7034329; Fakss 7034330
Elektroniskais pasts: luua@lanet.lv (Rakstiet mums!)
Mājas lapa Internetā: <http://www.lanet.lv/~luua> (+English summary)
Reģistrācijas apliecība Nr. 535.
Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta.
Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.

JAUNUMI

Grāmatas sastādīšanu koordinēja LU Cilvēktiesību institūts

Mārtiņš Mits

Viens no grāmatas "Cilvēktiesības pasaulē un Latvijā" līdzautoriem ir LU Juridiskās fakultātes Cilvēktiesību institūta direktora v.i. MARTIŅŠ MITS. Ko viņš stāsta par projektu un tā rezultātu?

- Apsveicu ar grāmatas iznākšanu!

- Paldies!
- Gribēju, lai tu pastāsti vairāk par to, kā izpaudās LU Cilvēktiesību institūta un tavs personiskais ieguldījums šajā projektā.

- Pirmām kārtām, Cilvēktiesību institūts bija organizatoriskā bāze šim projektam. Tā kā autori bija vairāki un darbs noris galvenokārt ar elektroniskā pasta starpniecību, tad juridiskās redaktors Inetas Ziemeles asistente Irēna Makare, kas ir Cilvēktiesību institūta darbiniece, bija galvenā šī darba koordinatore. Autori strādāja un sūtīja materiālus Irēnai, kura attiecīgi tos apkopoja un sūtīja tālāk redaktorei. Vienvārdsakot, viss gāja caur viņu. Otrām kārtām, autoru vidū bija paši institūta cilvēki. Ineta Ziemele, protams, strādā Eiropas Padomē, bet tāpat mēs turpinām cieši sadarboties dažādos zinātniskajos projektos. Var teikt, ka viņa "ar vienu kāju" ir saistīta ar institūtu. Ineta ļoti aktīvi pildīja savu redaktora funkciju, un ar viņu es varēju sadarboties ļoti konstruktīvi. Līdzīga situācija ir ar otru Inetu – Inetu Tāri, kas strādā Labklājības ministrijā, bet viņa ir piedalījies vairākos mūsu pētniecības projektos. 1998. gadā viņa pat ir bijusi šī institūta direktore. Vārdēti teikt, ka arī viņa ir "ar vienu kāju" institūtā attiecībā uz zinātnisko darbu. Tad autoru kolektīvā biju es pats, kas "ar abām kājām" esmu institūtā. Tātad, no astoņu cilvēku lielā autoru kolektīva, trīs vairāk vai mazāk cieši ir saistīti ar institūtu.

- Par ko tu rakstīji? Kā sekmejās darbs?

- Darba apjoms bija diezgan liels. Pirmkārt, es rakstīju par starptautisko tiesību avotiem. Tā varbūt Latvijā nav pārāk populāra lieta. Tie ir ne tikai starptautiskie līgumi, ko mēs pazīstam vairāk, bet arī starptautiskās paražas, vispārējie tiesību principi, respektīvi, tam visam ir ļoti liela nozīme arī Latvijā, jo starptautiskās tiesības aizvien vairāk ietekmē tiesisko realitāti šeit Latvijā. Tas bija viens jautājumu bloks. Otrs jautājumu bloks bija pašas tiesības, tiesību katalogs. Es mēģināju īsi un kodolīgi aprakstīt katru tā saucamo pilsonisko un politisko tiesību ar domu, ka lasītājam tiek ieskicēts tiesību saturs. Tādējādi rodas skaidrība, kur ir šīs tiesības robeža, vienlaicīgi redzot atsauces uz citiem dokumentiem, kuros būtu tālāk jāskatās attiecīgās tiesības saturs. Trešais bija vispārējs apraksts par Eiropas Cilvēktiesību konvenciju, kas neapšaubāmi spēlē lielu lomu Latvijas tiesiskajā dzīvē, jo cilvēki atsauces uz Eiropas Cilvēktiesību konvenciju, gan ejot uz Latvijas tiesām, gan arī paši aktīvi griežas Eiropas Cilvēktiesību tiesā Strasbūrā. Darbs bija tiesām apjomīgs.

Veidojās aktīvs dialogs ar juridisko redaktori Inetu Ziemeļi, kura analizēja saņemto materiālu un tad ar jautājumiem sūtīja to atpakaļ. Kopu-

mā jāsaka, ka šī grāmata no pilnīgas nulles līdz izdošanai tapa pusotra gada laikā. Tas ir ļoti īss laika periods šāda apjoma darbam. Autoriem bija jāpasvīst.

- Negribu tevi kārdināt "kost rokā, kas baro", bet piedod man varbūt stulbo jautājumu - vai LU varētu būt cilvēktiesību pārkāpumi?

- Latvijas Universitātē?! Es no tādas puses nekad neesmu domājis - sāksim ar to. Godīgi sakot, ir diezgan pagrūti modelēt situāciju, kad Universitāte varētu tieši pārkāpt cilvēktiesības. Te gan veidojas tādas sarežģītas juridiskas konstrukcijas, jo vienmēr jāatceras, ka cilvēktiesību pārkāpumu juridiskā izpratnē izdara valsts. Tālāk ir jāskatās, vai attiecīgā institūcija pārstāv valsti un cik tālu sniedz valsts atbildību. Man nenāk prātā situācijas, kad mēs varētu pārnest Universitātei cilvēktiesību pārkāpumu (smejas).

- Kā ar studentu tiesībām? Laiku pa laikam studenti izsaka bažas par šo un to, piemēram, par studijām jāmaksā vairāk, bet studiju kvalitāte neuzlabojas...

- Visi šie jautājumi aiziet līdz cilvēktiesību kaulam, pamatbūtībai. Respektīvi, ja mēs gribam sākt runāt par cilvēktiesību pārkāpumiem, tad ir jāpārbauda konkrēti kritēriji. Pirmais – ja mēs gribam teikt, ka noticis kaut kāds pārkāpums, tad ir jāidentificē, par kādu tiesību mēs runājam. Tas nav kaut kas abstrakts. Pastāv konkrētas tiesības, kas ir noteiktas tiesību avotos. Tie ir starptautiskie dokumenti un Latvijas likumdošana. Ja mēs vēlamies teikt, ka ir noticis studentu tiesību pārkāpums, tad ir jāidentificē, par kādu tiesību studenti runā, teiksim, slikti organizēts studiju process. Šajā gadījumā varētu runāt par tiesībām uz izglītību, vai tās tiek pienācīgi nodrošinātas. Otrais, ir jāskatās tiesības uz izglītību - kur tās ir nostiprinātas

un kāds ir šo tiesību saturs. Tad ir jautājums, vai mēs varam izlobīt, ka studentu cilvēktiesība ir tik konkrēta attiecībā uz kāda kursa organizāciju vai nē. Vēl ir jāpiezīmē, ka tiesības uz izglītību pieder pie ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, kuru saturs vēl nav pilnībā izkristalizējies. Mēs varam identificēt konkrētus aspektus, piemēram, ka cilvēku nedrīkst diskriminēt izglītībā. Nedrīkst atteikties uzņemt cilvēku Universitātē tikai tāpēc, ka viņš pieder pie kādas rases vai etniskās grupas – tā būtu diskriminācija. Taču jautājums, vai ir sākotnēji kursi vai nē, šis te elements tiesībās uz izglītību ir daudz neskaidrāks un daudz vājāks. Ja šāda veida sliktas organizācijas rezultātā students iegūs ļoti vāju izglītību, tad var runāt par tiesību uz izglītību kavēšanu. Bet tas, ka viens kurss pārklājas ar citu kursu, kuru students gribētu – tas pats par sevi nav vēl nekāds cilvēktiesību pārkāpums.

- Kā tu domā, vai studentu sekmju vērtējuma nekonfidencialitāte, tas, ka studentu atzīmes var lasīt jebkurš, ir cilvēktiesību pārkāpums vai nav?

- Tā ir joma, kas starptautiskajās cilvēktiesībās balansē uz pārkāpuma robežas, kur robežu novilkot nav viegli. Jo šeit mēs runājam par tiesībām uz privāto dzīvi. Mans zināšanu līmenis ir tāds, kāds man ir, tas ir tāds, kāds es esmu, un, ja visi zina, cik esmu "gudrs vai dumjš", tad tas varētu iespaidot manu pašsajūtu, integritāti. Līdz ar to varētu tikt iespaidota mana privātā dzīve.

- Es gribu papildināt, kas man jau manā studiju laikā nepatika. Studiju vidusdaļā es sapratu, ka man priekšmeti ir jāsāk prioritizēt, ieguldot vairāk enerģijas priekšmetos, kuri man interesēja un, respektīvi, mazāk tajos, kuri tik daudz neinteresēja. Tā kā viss bija atklāts, man visu laiku bija jācinās ar vienaudžu ietekmi (peer

pressure), vai, citiem vārdiem, tieši šis atklātums mani savā veidā ierobežoja, un es nejutos pilnīgi brīvs sekot savām akadēmiskajām interesēm, kurām gan es tomēr sekoju...

- Tas ir tas pats aspekts, par ko mēs runājam – privātā dzīve. Neatkarīgi no iemesliem, kāpēc tu esi nolīcis labāk vai sliktāk, bet visi zina, uz cik tu esi nolīcis. Respektīvi, visi mani vērtē, es jūtos slikti, un notiek ielaušanās manā privātajā dzīvē...

- Bet citiem varbūt neinteresē tas, kas man interesē...

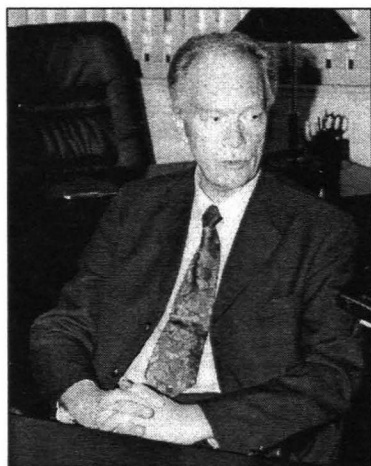
- Tieši tā. No otras puses, vienmēr ir jāvērtē samērīgums. Vai ar to, ka tava atzīme ir zināma citiem, tev ir nodarīts tik liels kaitējums, ka tas būtu jānovērš? Es domāju, ka tas nav viennozīmīgs jautājums, bet, manuprāt, vispārējā prakse būtu tāda, ka tas tomēr nav tavas privātās dzīves pārkāpums, jo kaitējums nav būtisks. Bet vispār šis ir jautājums par cieņu pret cilvēku un rēķināšanos ar viņa interesēm, sajūtām. Es pats studēju Lielbritānijā, un tur nelika atzīmes, bet gan ieskaitīts vai neieskaitīts. Tur arī rezultāti visiem cilvēkiem parādījās un varēja redzēt, kurš ir nokārtojis vai kurš nav.

- Tieši šis aspekts – ieskaitīts vai neieskaitīts - tavā gadījumā bija atklāts. Bet Zviedrijā ir vērtējums, nav redzami vārdi – tikai imatrikulācijas numuri, ko katrs var atpazīt... Nobeigumā gribēju tev pajautāt, ko dari pašlaik un ko taisies darīt tuvākā nākotnē?

- Pašlaik es daudz strādāju un tuvākajā nākotnē plānoju daudz strādāt. Bet, ja nopietni, tad jāsāk izbrīvēt laiku studijām doktorantūrā, jo jūtu vajadzību pēc zināšanām. Par laimi, mans darbs liek nepārtraukti mācīties - lasot lekcijas un veicot pētījumus, bet tā virzība uz priekšu ir lēna un draud ar "ierūsēšanu". Tas gan vairs nav labi.

GATIS DILĀNS

Jautājums: vai zinātnei Latvijā ir nākotne? Atbilde: jā, ir!

Prof. Elmārs Grēns

Tā par saviem panākumiem nu var teikt LU Biomedicīnas pētījumu un studiju centra direktors prof. ELMĀRS GRĒNS. Panākumu iemesls šoreiz ir iegūtās tiesības uz veselīem četriem gadiem saukt sevi par EC Marie Curie apmācības centru zinātnē.

"Mēs esam viena no retajām Austrumeiropas valstīm, kas saņem šādas tiesības un līdz ar to arī finansējumu Eiropas Savienības dalībvalstu doktorantūras studentu apmācībai šeit Latvijā. Man pat liekas, ka šāda veida sadarbība ar ES nav nevienai no Austrumeiropas valstīm.

Vismaz pagaidām, bet tas nenozīmē, ka nākotnē kaut kas līdzīgs nevarētu rasties," atzina Elmārs Grēns. Lai arī šobrīd Latvijā vēl nav ES valstu vidū, zinātnē tā ir pilntiesīga ES dalībvalsts. Latvijā ir pievienojusies Eiropas V ietvara programmai zinātnē un tehnoloģijā. "Mēs, tāpat kā visas dalībvalstis, maksājam noteiktu dalības maksu, un līdz ar to mums ir tādas pašas tiesības kā pārējām ES dalībvalstīm. Tas, protams, attiecas tikai uz zinātnes sfēru," paskaidroja centra direktors.

Izmantojot šīs tiesības, LU Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs pieteicās ES izsludinātajā konkursā par tiesībām uzņemt ES dalībvalstu doktorantūras studentus zinātniski pētnieciskajam darbam šeit Latvijā. Uzvara konkursā nu ir veiksmīgi iegūta, sadarbības līgums jau parakstīts, un tas nozīmē, ka reāla ārzemju studentu uzņemšana var sākties kaut vai šodien. Vēl tikai pēdējās formalitātes, un LU Biomedicīnas centra patīkami iekārtotajās istabīnās savas zinātniskās diskusijas varēs uzsākt ārzemju intelektuāļi prāti. Lai arī tie nebūs studentu sirni un laiks, ko viņi te pavadīs, nebūs mērāms gados, Latvijas zinātnei tā būs vēl viena iespēja dalīties savās zināšanās, veidojot stabilāku pamatu zinātnes nākotnei Latvijā.

GITA LIEPIŅA

Studentu zinātnisko darbu konkursa uzvarētāji

Pamatojoties uz Nolikumu par LU studentu zinātnisko darbu konkursu dabas, sociālajās un humanitārajās zinātnēs (apstiprinājis LU zinātņu prorektors I. Lācis 20.03.2000.) un konkursa žūrijas lēmumu, naudas prēmijas izmaksāt šādiem LU studentiem, bakalauriem un maģistriem no LU centralizētiem līdzekļiem (B09673):

1. vieta - Ls 120,-

Jānis Valeinis, Nataja Stotika, Gunta Šlosberga un Gunta Mazareviča (Fizikas un matemātikas fakultāte), Tatjana Pančuka (Bioloģijas fakultāte), Inga Ivanova (Filoloģijas fakultāte), Līga Peiseniece (Juridiskā fakultāte), Alda Miķe (Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte), Sandra Poikāne (Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte), Baiba Ekere (Vēstures un filozofijas fakultāte).

2. vieta - Ls 90,-

Gatis Kalniņš un Solvita Rovīte (Fizikas un matemātikas fakultāte), Antra Kalniņa (Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte), Ieva Kļaviņa (Teoloģijas fakultāte), Anda Adamsons (Vēstures un filozofijas fakultāte), Edmunds Račinskis (Bioloģijas fakultāte), Iveta Grinberga (Filoloģijas fakultāte), Lauris Leja (Juridiskā fakultāte), Ilze Štelmahere (Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte), Vadims Bartkevičs (Ķīmijas fakultāte).

3. vieta - Ls 70,-

Timurs Mihailovs un Ģirts Venckus (Fizikas un matemātikas fakultāte), Dāvis Gruberts (Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte), Raimonds Skrābāns (Teoloģijas fakultāte), Sanda Putniņa (Vēstures un filozofijas fakultāte), Dace Megre (Bioloģijas fakultāte), Inta Urbanoviča (Filoloģijas fakultāte), Māris Vainovskis (Juridiskā fakultāte), Dace Miška (Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte), Marija Trifonova (Ķīmijas fakultāte).

Pamats: konkursa zinātniskās komisijas lēmums.

LU rektors I. LĀCIS

Ingai Vilkaplaterei – LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes bakalaura darba "Vācu valodas prasmju veicināšana svešvalodu studijās, izmantojot pasakas" autorei.

Anitai Braunai – LU Vēstures un filozofijas fakultātes maģistra darba "Korupcijas novēršanas politika Latvijā" autorei.

Jolantai Upeniecei – LU Filoloģijas fakultātes maģistra darba "Putni, cilvēki un dievības latviešu folklorā" autorei.

LU rektors I. LĀCIS

Brēmenes universitātes konkursam ir izvirzīti pieci darbi:

Fizikas un matemātikas fakultāte:

Gunta Šlosberga – "Invariantu metode varbūtisku automātu konstruēšanā";

Ģirts Venckus – "Fotopletizmog. Sensora izstrāde un tā klīniskā pārbaude";

Jevgēnijs Rogovs – Ģenētisko algoritmu pielietošana mobilo navigācijas uzdevumu risināšanai";

Gunta Mazareviča – "Gaismas laušanas koeficients eritrocītiem pie dažādiem vides pH.";

Solvita Rovīte – "Loģisko izteiksmju veidošana Interneta meklēšanas nosacījumos".

Minsteres universitātes balva "Par labāko bakalaura vai maģistra darbu dabas un humanitārajās zinātnēs"

Kārlim Freibergam – LU Teoloģijas fakultātes bakalaura darba "Dieva pašatklāšanās Karla Rānera teoloģijā" autoram.

Ievai Aļķei – LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes bakalaura darba "Die Anekdotē im DaF – Unterricht auf der Mittelstufe" autorei.

Baibai Svilānei – LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes bakalaura darba "Klases vadības nozīme mācību procesā" autorei.

KONFERENCES

Starptautiskais baltistu kongress

"Baltu valodas laikmetu griežos"

Šīgada 3. oktobrī LU Lielajā aulā tika atklāts devītais starptautiskais baltistu kongress "Baltu valodas laikmetu griežos". Tajā pulcējās valodu pētnieki no 15 valstīm, lai diskutētu par baltu valodām visplašākajā spektrā. Kongresa Rīcības komitejas priekšsēdētāja J. Valdmana ievadvārdos tika uzsvērti, ka kongresam būs liela nozīme ne tikai zinātniskajā aspektā, bet arī aktuālu sabiedrības problēmu risināšanā, jo valodas jautājums ir integrācijas programmas centrā.

Pirmajai kongresa atklāšanā vārds tika dots Valsts prezidentei Vairai Vīķei-Freibergai. Sveicot kongresa dalībniekus, Valsts prezidente uzsvēra, ka "no visa baltu valodu celma vairs tikai šīs divas valodas iezīmē uz mūsdienu pasaulē runāto valodu kartes šīs valodu grupas sniegtu visas pasaules lingvistiskajā pūrā. Tas nozīmē, ka tām valstīm, kurās tās tiek runātas, - Latvijai un Lietuvai - ir ne tikai tēvu atbildība par savu oficiālo valsts valodu, kāda tā ir jebkurai zemei, bet ka šīm divām zemēm ir īpašs pienākums un atbildība sargāt šīs divas valodas un aizsargāt viņu tiesības, jo nav nevienas citas vietas pasaulē, kur tas tiktu darīts."

Pētniekus piesaistījis arī tas, teica Vaira Vīķe-Freiberga, ka baltu valodas laikā gaitā maz mainījušās. Tomēr ne tikai ar savu senumu tās ir interesantas. Ne jau ar savu senitāti, uzsvēra prezidente, vēlamies izcelties citu valodu vidū, bet gan ar savu ziemeļietību, izturību. Mums, mūsu valodām būs jāprot izdzīvot visos Eiropas vējos, kam būs sim pakļauti.

Būtiski, atzīmēja prezidente, ka kongresā ir pētnieki ne tikai no Latvijas un Lietuvas, bet arī no tik daudzām pasaules valstīm. Vaira Vīķe-Freiberga izteica cerību, ka interese par baltu valodām pasaulē tikai pieaugs un tās tiks pētītas visā plašajā pasaulē - arī Japānā, Amerikā, Austrālijā.

Runas noslēgumā prezidente novēlēja valodniekiem vislabākās sekmes ne tikai šīs konferences gaitā, bet arī turpmākajos pētījumos.

Rektors Ivars Lācis pateicās konferences organizatoriem par padarīto darbu. Viņš atgādināja, ka 1887. un 1889. gadā pieņemtie krievu administrācijas likumi un rusifikācija, kā arī daudzi citi notikumi, kas kaitēja latviešu valodai, rāda, ka šīs valodas ceļš līdz šodienai Universitātē ir bijis apdraudēts un

grūts. Rektors norādīja, ka jau 1985. gadā, pateicoties profesoram J. Kuzminam, datoros bija pieejami latviešu valodas fonti. Tieši datoru parādīšanās un to loma mūsdienu sabiedrībā, uzsvēra Ivars Lācis, ir ļoti nopietns valodas drauds.

Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents akadēmiķis Jānis Stradiņš, sveicot kongresa BALTISTIČA IX dalībniekus visas Latvijas Zinātņu akadēmijas vārdā, novēlēja panākumus 15 valstu filologiem kongresā "Baltu valodas laikmetu griežos" un uzsvēra, ka "baltu valodas ar nelieliem vēstures pārtraukumiem allaž ir bijušas laikmetu griežos, jo laikmetu griežos pārāk bieži ir atradies to izplatības areāls - mūsu dzimtenes Latvijā un Lietuvā." Mūs visus baida globalizācijas laikmets, kad iznīkst mazās tautas un valodas, uzsvēra profesors, mās bažas, vai tās spēš konkurēt ar lielajām tautām, it īpaši tas attiecas uz latviešu valodu. Psiholoģiski mūsu dzimtā valoda šobrīd atgādina ielenktu cietoksni, bet valodnieki - senlatviešu cīnītājus, teica Jānis Stradiņš. Tomēr valoda nav tikai ciņas lauks vai integrācijas instruments. Valoda ir esība, lieta mums pašiem. Valoda prasa arī zinātnisku pieeju, šajā ziņā varam daudz mācīties no kaimiņvalsts Lietuvas, no starptautiskās zinātnieku saimes.

Profesors arī izteica pateicību visiem tiem valodniekiem, kas ar niecīgiem līdzekļiem un pārcilvēciskiem spēkiem izdod žurnālus. Jānis Stradiņš visiem vēlēja "būt 21. gadsimtā stipriem un gaišiem" un izteica stingru pārliecību, ka "baltu valodas nākamajā gadu tūkstoši ne tikai neiznīks, bet tiks izkoptas un celtas godā Eiropā un pasaulē. Mēs dzīvojam un dzīvosim."

Baltistu saietu sākotne meklējama 1964. gadā, kad Viļņas universitātes Lietuvišu valodas katedras un Lietuvišu valodas institūta darbinieki sarīkoja pirmo baltistu konferenci. Tajā piedalījās tikai četri pilseti - Viļņas, Rīgas, Maskavas un Kijevas - pārstāvji. Sajā - devītajā - kongresā dalību bija pieteikuši pieci pirmās konferences referenti, taču ierasties varēja tikai divi - Anatolijs Nepokupņijs no Kijevas un Sims Karaļūns no Viļņas. Pēc pirmās tikšanās tika nolemts pūlēties konferences, kas vēlāk pārauga kongresos, ik pēc pieciem gadiem. Šī tradīcija tika pārņemta tikai divas reizes - 1991. gadā, kad Viļņā notika VI Starptautiskais baltistu kongress, kuru nācās uz gadu atlikt politiskās nestabilitātes dēļ, un 1997. gadā,

kad lietuviešu kolēģi ar VIII Starptautisko baltistu kongresu atzīmēja pirmās lietuviešu grāmatas - Martina Mažvida katehisma - 450 gadus. Sākot ar III baltistu konferenci, mainījās dalībnieku "ģeogrāfija" - tajā piedalījās arī ārvalstu zinātnieki no Polijas, abām Vācijām, Dienvidslāvijas, ASV, Norvēģijas un Šveices. 1980. gadā baltistu saiets pirmo reizi notika Rīgā. Arī VII Starptautisko baltistu kongresu 1995. gadā atkal bija pienākums organizēt Latvijai. Un tikai ar piecu gadu pārtraukumu gadsimtu mijas kongress atkal ir Rīgā. Nākamais - desmitās jubilejas kongress - gan notiks Lietuvā 2005. gadā.

Ja pirmajās konferencēs galvenais akcents tika likts uz baltu valodu rašanos, to etnoģenēzi, tad šobrīd tematika ir paplašinājusies, tā skar arī tādus valodniecības virzienus kā sociolingvistika, lingvoģeogrāfija, psiholingvistika. Šie pētījumi, kā uzsvēra prezidente, palīdzēs saglabāt baltu valodas, iekļaujoties Eiropas Savienībā.

"Universitātes Avīzē" piedāvā intervijas ar konferences dalībniekiem - Dr. habil. philol. ILGU JANSONI no LU Latviešu valodas institūta un Dr. philol. ALEKSEJU ANDRONOVU no Sanktpēterburgas universitātes.

- Kādi ir konferences pamatjautājumi?

- I. Jansone: Kongresā daļa ziņojumu ir veltīti tradicionālajiem baltistikas jautājumiem - baltu valodu vēsturiskajai izpētei, valodu kontaktiem, etnoģenēzes jautājumiem, taču ir skartas arī tādās valodniecības un citu nozaru saskares disciplīnas kā sociolingvistiska un lingvoģeogrāfija. Atsevišķos referātos analizēta baltu valodu vieta Eiropas un pasaules valodu saimē.

- Kādu jūs plānojat turpmāko sadarbību ar kaimiņvalstīm?

- Iespējams, ka šobrīd, paaudzēm mainoties, šī sadarbība nav gluži tāda, kādu mēs to vēlētos. Mums ir doma veidot Baltistu koordinācijas padomi, kurā darbotos gan Lietuvas un Latvijas valodnieki, gan arī visu to valstu pārstāvji, kuri nodarbojas ar baltu valodu izpēti. Baltistu koordinācijas padomes galvenais uzdevums būtu informēt par pasākumiem - konferencēm, izstādēm, semināriem, projektiem - un izdevumiem - grāmatām, žurnāliem, rakstu krājumiem - baltistus citās valstīs.

- Vai jūsu darbā ir arī kāds

traucējošs faktors?

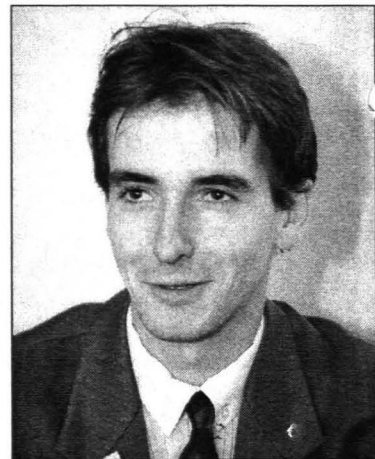
- Ir vairāki traucējoši faktori, pirmkārt, tās ir strukturālās un personālās izmaiņas ne tikai galvenajos baltistikas centros Latvijā un Lietuvā, bet arī Eiropas valstīs. Šīs pārmaiņas ir vājinājušas arī līdzšinējos kontaktus. Otrkārt, sliktā otras baltu valodas - latviešu vai lietuviešu - prasme. Treškārt, nepietiekamais zinātnes, tai skaitā arī valodniecības, finansējums, ko izjūt ne tikai Latvijā un Lietuvā, bet arī Vācijā, Norvēģijā, Zviedrijā u. c. Nepietiekamais finansējums ietekmē gan kadru atjaunošanos, gan arī zinātnisko darbu izdošanu un datu bāzu izveidi. Sevišķi tas sakāms par tiem valodnieku darbiem, kas ir ļoti nepieciešami, taču finansiāli nerentabli, piemēram, vēsturiskās vārdnīcas (Latvijas vietvārdu vārdnīca, Latviešu valodas izloksņu vārdnīca), izloksņu materiālu publicējumi, latviešu valodas vēstures apraksti u.c.

- Ar ko nodarbojas Latviešu valodas institūts?

- Latviešu valodas institūts, pirmkārt, ir zinātniska iestāde, kuras galvenie darbības virzieni ir: vārdnīcu izveide un leksikogrāfijas teorētisko jautājumu risināšana, piemēram, darbs pie "Latviešu valodas izloksņu vārdnīcas" un "Latvijas vietvārdu vārdnīcas" kā valodas vēstures atspoguļotājam un "Latviešu valodas vārdnīcas" kā reālās valodas situācijas atainotājas; gramatiku izstrāde un gramatikas teorētisko problēmu risināšana, piemēram, ir pabeigta jaunās latviešu valodas gramatikas manuskripta izstrāde un iecerēts veidot latviešu valodas gramatikas angļu variantu; sociolingvistisko procesu izpēte un valodas politikas zinātniskais nodrošinājums, kur pētnieku grupa profesores I. Druvietes vadībā šogad īpašu uzmanību veltīja Valsts valodas likuma izskaidrošanai un Norādījumu izstrādāšanai; dialektoloģijas un areālo pētījumu veikšana, kas cieši saistīta ar "Latviešu valodas dialektu atlanta" morfoloģijas un fonētikas karšu izstrādi un dalību "Eiropas valodu atlanta" sagatavošanā; terminoloģijas praktisko uzdevumu risināšana, kas ir cieši saistīta ar dažādu terminoloģijas vārdnīcu izstrādi un rediģēšanu. Otrkārt, Institūta uzdevums ir piedalīties studiju programmu īstenošanā. Treškārt, sniegt konsultācijas valsts institūcijām, iestādēm, uzņēmumiem un arī privātpersonām par latviešu valodas prakses jautājumiem.

- Vai latviešu valoda ārzemniekiem ir grūti apgūstama?

- Cittautesiem latviešu valodu

Aleksejs Andronovs

nav viegli apgūt, tai ir sarežģīta gramatiskā sistēma. Problēmas sagādā gan mūsu locījumu sistēma, gan sintaktiskais saistījums. Tomēr šobrīd kongresā piedalās referenti no tuvākām un tālākām ārzemēm, kas ļoti labi apguvuši latviešu valodu. Viens no viņiem ir Aleksejs Andronovs no Sanktpēterburgas. Viņš ar ārzemnieka skatījumu mēģina iedziļināties mūsu gramatiskajā sistēmā un izvērtēt to. Ja ir uzskats, ka krieviem grūti apgūt latviešu valodu, tad šeit ir piemērs, kā cilvēks to spējis patstāvīgi izdarīt ļoti labā līmenī.

Aleksejs Andronovs ir no Sanktpēterburgas universitātes, viņš strādā Vispārīgās valodniecības katedrā, specializējās baltistikā.

- Kāpēc izvēlējāties tieši latviešu valodu?

- A. Andronovs: Sākumā es apguvu lietuviešu valodu, tad latviešu valodu kā pētījumu priekšmetu. Likās, ka latviešu valoda ir vairāk neizpētīta.

- Kas krievu cilvēkam rada grūtības, apgūstot latviešu valodu?

- Pirmkārt, tā ir izruna. Slāvu valodas izruna atšķiras, pēdējā tuvāka vācu, somu valodai. Domāju, ka krievu valodas gramatika ir pat sarežģītāka nekā latviešu valodas gramatika. Problēma ir arī tā, ka latviešu valodas vārdnīcās ļoti maz ir informācijas par vārdu pamatformām. Ļoti daudz laika pāiet, lai atrastu precīzu vārdu nozīmi. Vajadzētu arī domāt par jaunas latviešu-krievu vārdnīcas izveidi. Esmu saņēmis no Latvijas Kultūras fonda stipendiju, lai izstrādātu nelielu - 10 000 vārdu - latviešu-krievu vārdnīcu.

ANDA LASE

Ziemeļu - Baltijas jūras reģions - viens no perspektīvākajiem Eiropā

No 4. līdz 7. oktobrim Latvijas Universitāte sadarbībā ar Reģionālās zinātnes asociācijas Ziemeļu sekciju, LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, LR Ekonomikas ministriju, Zviedru Reģionālās izpētes institūtu, Latvijas Lauksaimniecības universitāti, Baltijas-Ziemeļu izpētes centru un Latvijas Ekonomikas attīstības pētījumu centru rīkoja starptautisko konferenci "Ziemeļu-Baltijas jūras reģions XXI gadsimta priekšvakarā".

Par konferences galveno ideju tika atzīta Latvijas tautas izglītība kā Latvijas nākotnes noteicēja. Īpaša nozīme tika piešķirta augstākajai izglītībai. Tika uzsvērti - ja gribam veidot vienotu Baltijas - Ziemeļvalstu studiju telpu, mums vispirms ir jāveido kopīgi izcilības standarti. Mums ir jā-

domā par savu studiju kvalitāti, lai nākotnē varētu konkurēt ar ES valstīm un būt līdzvērtīgi partneri Baltijas un Ziemeļvalstu studiju telpā. Konference īpaši tika uzsvērtas valsts lielā nozīme konkurētspējīgas izglītības veidošanā. Kā svarīgākie tika izcelti divi izglītības attīstības ceļi. Pirmkārt, budžeta finansējumam no valsts ir jābūt atbilstošam reālajam studiju programmu izmaksām. Otrkārt, valdībai ir jācenšas valsti veidot tādu vidi, kurā uzņēmējam ir izdevīgi atbalstīt izglītību. Kā piemērs šeit tika minēta ārzemju kolēģu prakse, kur uzņēmējam, atbalstot bezpeļņas organizācijas, kā piemēram, augstskolas vai vidusskolas, tiek samazināti nodokļi. Tādējādi valsts politika jau pašos pamatos virza uzņēmējus savus līdzekļus ieguldīt izglītības attīstībā. Daudzu atsaucību guva atziņa, ka universitātem un augstskolām ir jāklūst at-

vērtākām un jāieklausās darba tirgus prasībās. Tika arī atzīts, ka svarīgāka loma valstī ir jāpiešķir mūžizglītībai. Konferences dalībnieku vidū atzini-bu guva arī ārkārtīgi dažādu speciālistu sadarbība - gan starp ģeogrāfiem un ekonomistiem, gan arī sociologiem un politikas zinātnes pārstāvjiem. Uzsvērti tika šīs sadarbības ilglaicīgums. Atceroties konferences Klaipēdā (Lietuva) un Pērnāvā (Igaunija), tika izlemts, ka nākamā konference notiks pēc diviem gadiem Zviedrijā. Vēl tikai jāatgādina, ka šī bija nu jau 6. konference, kura, manuprāt, daudzām atmiņā paliks ar atziņu, kas 116 dalībnieku no 12 valstīm vidū izskanēja atkārtoti - Ziemeļu-Baltijas jūras reģionam ir nākotne, jo tas ir viens no šobrīd perspektīvākajiem reģioniem Eiropā.

GITA LIEPĪNA

Baltijas valstu universitāšu administratoru seminārs

No 14.09. - 16.09.2000. LU notika Baltijas valstu universitāšu administratoru seminārs, kuru organizēja Turku universitāte un Latvijas Universitāte. Semināra galvenais mērķis bija dažāda līmeņa Baltijas valstu universitāšu administratoru uzaicināšana, lai dalītos pieredzē un diskutētu par augstāko mācību iestāžu pārvaldes problēmām, lai rastu atbildi uz jautājumu: kāds būtu labākais pārvaldes modelis, kā arī lai izveidotu Baltijas valstu universitāšu administratoru ciešu sadarbību.

Seminārā ar referātiem piedalījās vadošie administratori no Turku universitātes Somijā - K. Hipponens (K. Hyppönen) (Turku universitātes ad-

ministrācijas direktors), ref. tēma - „International professional organizations for university administrators“, R. Knūti (R. Knuti) (Medicīnas fakultātes administrācijas vadītājs), kā arī LU, RTU un Izglītības un Zinātnes ministrijas pārstāvji.

Uz semināru tika uzaicināti pārstāvji no visām akreditētajām Latvijas augstskolām, kā arī kolēģi no Igaunijas un Lietuvas. Semināru apmeklēja vairāk par 60 dalībniekiem.

Nākamais šāda veida seminārs notiks nākamā gada maijā Lietuvā. Baltijas valstu universitāšu administratoru semināra organizētāji cer, ka turpmāk šāda veida semināri varētu notikt katru gadu.

Rakstu sagatavojuši BAIBA CAUNE, LU Ārējo sakaru daļa

PIE VIŅIEM

Starptautiskais Kanādas Studiju seminārs Otavas universitātē

Augusta beigās Kanādas galvaspilsētā Otavā notika Starptautiskais Kanādas Studiju vasaras seminārs, ko organizēja Kanādas Studiju Starptautiskā Padome sadarbībā ar Otavas universitātes Kanādas Studiju institūtu un Karletonas universitātes Kanādas Studiju skolu, lai pārstāvjus no daudzām pasaules valstīm iepazīstinātu ar Kanādas daudzveidīgo sociālo vidi, kuru ir izveidojuši un vēl arvien papildina dažādu tautību imigranti. Intrīģejošu un piesātinātu informāciju par politisko un ekonomisko dzīvi, kultūru, aborigēnu asimilācijas problēmām un citām tēmām semināra dalībnieki ieguva nedēļas laikā, no pirmdienas līdz piektdienai.

Seminārs ar interesantu kultūras programmu un informācijas bagātājam, atraktīvi noformētajam izdales materiālu paketēm katram semināra dalībniekam bija noorganizēts augstā profesionālā līmenī, jo lekcijas lasīja ne tikai izcili Otavas un Karletonas universitātes mācību spēki, bet arī Kanādas Parlamenta pārstāvi, kā arī kultūras jautājumu speciālisti no Kanādas Civilizācijas muzeja. Semināristiem bija gods tikties ar Kanādas Federālās valdības Tautību Palātas spikeru Gilbertu Parenta kungu viņa kabinetā un nofotografēties viņa krēslā Parlamentā, kā arī apskatīt Otavas panorāmu no Parlamenta kalna Miera torņa (*Peace Tower*). Vakaros uz Parlamenta ēkām tiek projicēti gaismas attēli mūzikas pavadījumā par Kanādas vēsturi ar komentāriem angļu un franču valodā. Šo iespaidīgo demonstrējumu var vērot jebkurš interesents.

Kultūras programmas ietvaros pabijām Kanādas Civilizācijas muzejā, lai "paceļotu" pa šīs daudzniecīgu zemes vēstures takām un aprīnā apstātos pie indiāņu cilšu totēmiem muzeja apakšējā stāva Lielajā zālē, kurā ir imitēta gan okeāna piekraste, gan meži, gan dzirdamas arī putnu balsis. Daudz saistošu eksponātu un mākslas darbu bija iespēja apskatīt Otavas Nacionālajā Galerijā. Īpaši gribas atzīmēt eksponātus no vaļu kauliem, kurus ar savdabīgu humoru darinājuši indiāņu mākslinieki.

Daudz ko vērtīgu un interesantu par Kanādu semināra dalībnieki uzzināja nedēļas laikā, nodarbojās no pulksten 7.30 rītā līdz 7 vai 8 vakarā. Divdesmit astoņu semināristu vidū bija arī divas Kanādas valdības stipendiātes no Latvijas Universitātes, kuras pievienojās pārējo piecpadsmit valstu pārstāviem no Itālijas, Francijas, Vācijas, Dānijas, Polijas, Rumānijas, Indijas, Ķīnas, Korejas, Mongolijas, Kubas, Kolumbijas, Čīles, Meksikas un Brazīlijas.

Seminārs notika Otavas un Karletonas universitātēs.

Šādi bilingvāli semināri tiek rīkoti ik gadu ar mērķi izprast, dziļāk iepazīt un izpētīt multikultūru vidi Kanādā un iegūto informāciju nest tālāk pasaulē, izmantojot to darbā ar studentiem vai publicējot preses izdevumos, vai arī apkopojot iegūtos informatīvos materiālus, lai tuvāko gadu laikā izveidotu Kanādas Studiju centra informācijas bāzi Latvijas Universitātes Moderno valodu fakultātē.

Kanāda ir kļuvusi par pirmo valsti pasaulē, kura ir izstrādājusi multikultūras politiku (multikulturālisms ir Kanādas sabiedrības fundamentāla specifika), kā arī veiksmīgi atrisinā-

jusi savas daudz nacionālās valsts nacionālo politiku, un tā rezultātā 1988. gadā tika pieņemta Multikultūras Deklarācija, kurā norādīts, ka federālai valdībai jāgarantē visām Kanādā dzīvojošām nacionalitātēm vienlīdzīgas tiesības ekonomiskajā, sociālajā, kultūras un politikas sfērā.

Šos vārdos par trijām Semināra organizētājinstitūcijām un to galvenajiem darbinājiem.

Kanādas Studiju Starptautisko Padomi (ICCS), kuras mītne atrodas Otavā, pareizāk būtu nosaukt par virtuālo universitāti ar tās divdesmit dalības asociācijām un 7000 zinātnieku no trīsdesmit valstīm. Darbības galvenais mērķis ir izziņāt un izpētīt faktus par Kanādu, veikt un atbalstīt zinātniski pētniecisko darbu, multikultūru apzināšanu, izdevumu publicēšanu, kas saistīti ar Kanādu visās akadēmiskajās disciplīnās, kā arī veidot starptautiskas kanādistu kopas sadarbībai un informācijas apmaiņai Kanādas Studiju ietvaros.

Otavas universitātes Kanādas Studiju institūtu vada vēstures profesors Čads Gefilds, kurš ir institūta pirmais direktors; viņam palīdz Konsultatīvā Padome astoņu locekļu sastāvā. Viena no Padomes locekļiem ir pasauleslavenā rakstniece Mārgareta Atvuda (viņas romāna "Aklaiss slepkava" pirmizdevuma prezentācija 1. septembrī notika Rīgā, Arhitektu namā), profesors Žans-Pjērs Valo, pazīstams vēsturnieks, augstas klases pedagogs, žurnālists, 10 grāmatu un vairāk nekā 130 zinātnisku rakstu autors, kā arī citi Otavas universitātes mācībspēki.

Institūts atbalsta novitātes mācību un zinātniski pētnieciskajās programmās ne tikai Kanādā, bet visā

pasaulē. Institūta datoru centrā (*Mitel Data Analysis Centre*) ir iespējams iegūt detalizētu informāciju no Nacionālā arhīva, kurā ir, piemēram, ap 5000 digitalizētu fotogrāfiju, mākslas darbu un karikatūru aprakstu, ap 570 000 filmu, video un skaņu ierakstu, ap 22 miljoni fotogrāfiju un divi miljoni karšu un plānu, kā arī tekstu ierakstu 110 km garumā, kuri vēl nav digitalizēti, bet to daudzums pieaug ar katru mēnesi.

Detalizētu informāciju datoru centrs sniedz par Otavas Nacionālo bibliotēku. No datoru centra tiek vadītas starptautiskas virtuālas konferences, un to gaitu var vērot intereseenti no jebkuras valsts pasaulē, taču vienīgais traucēklis šādām konferencēm ir laika zonu atšķirības dažādās valstīs, arī Kanādā, kur ir sešas laika zonas.

Kanādas Studiju programmas ir ieviestas vairāk nekā 25 Kanādas universitātēs un ir izplatītas Dienvid- un Ziemeļamerikā, Rietum- un Austrumeiropā, Āzijā un Vidusāzijā. Baltijas valstīs varētu iegūt daudz vērtīgu atziņu un pieredzi no Kanādas Studijām, tās aktivizējot augstskolās, no jauna veidojot un plašāk izvēršot esošos sadarbības projektus ar Kanādas universitātēm, jo informācijas tehnoloģijas izmantošanas ziņā mācību procesā Kanāda ieņem vienu no vadošajām vietām starp pasaules lielvalstīm.

Pēc Kanādā pavadītajām trim nedēļām šī raksta autore apstiprina: "Pašas acīm Kanādā redzētais ir vairāk vērts nekā tūkstoš vārdu par to dzirdētais."

ROTA BANKAVA,
Moderno valodu fakultātes docētāja

LU - 81

Vācu
zinātnieki
Latvijas
Universitātē

(Nobeigums)

V. Andrē veiktie izrakumi deva iespēju zinātniski izpētīt lielu daudzumu visu Ašuras atstātības periodu arhitektūras pieminekļu. Tempļi, pilis un nocietinājumi veido iespaidīgu pilsētas siluetu.

1931. gada 4. februārī profesors V. Andrē Latvijas Universitātē nolasīja lekciju par senās Mezopotārijas un Babilonijas kultūru. Savu priekšlasījumu viņš ilustrēja ar diapozitīviem.

Išā apskata nobeigumā pieminēsim, ka mūsu Universitāti apmeklēja izcilais vācu zinātnieks, viens no mūsdienu fizikas pamatlicējiem, Berlīnes universitātes profesors **Makss Planks** (*Planck*, 1858 - 1947). Viņš dzimis jurista ģimenē. Mācījies Minhenes (1874 - 1877) un Berlīnes universitātē, kur klausījies izcilu fiziķu G. Helmholtza un G. Kirhhofa lekcijas. 1880. - 1885. gadā viņš bija Minhenes universitātes docētājs, Ķīles (1885 - 1888.) un Berlīnes (kopš 1889.g.) profesors. No 1912. līdz 1943. gadam profesors M. Planks bija Berlīnes Zinātņu akadēmijas pastāvīgais sekretārs. Viņam ir ļoti nozīmīgi zinātniskie darbi termodinamikā, termodinamikas starojuma teorijā, relativitātes teorijā, kvantu teorijā, fizikas vēsturē un metodoloģijā, filozofijā. M. Planks izvirzīja hipotēzi, ka atomārie oscilatori izstaro enerģiju noteiktu porciju - kvantu - veidā, kuru enerģija ir proporcionāla svārstību frekvencei. Balstoties uz šo hipotēzi, Planks formulēja likumu par enerģijas sadalījumu absolūti melnā ķermeņa spektrā un ieviesa jaunu fundamentālu fizikālo konstanti ar akcijas dimensiju, ko nosauca par akciju kvantu. Ar akcijas kvanta ieviešanu sākās jauns periods fizikā - kvantu fizikas periods. Par saviem nopelniem zinātnē M. Planks 1918.gadā saņēma Nobela prēmiju.

1937. gada 3. maijā Latvijas Universitātes aulā M. Planks runāja par entropijas nozīmi. Viņš aplūkoja entropijas nozīmi vispār, kā arī īpaši izvērtēja to, kā šis termodinamikas princips austriešu fiziķa **L. Bolcmaņa** (*Bolzmann*) interpretējumā ierosinājis ģeniālo domu par izstarojuma enerģijas kvantu raksturu. Tālāk profesors M. Planks pakavējās pie tā saucamās tukšelpas izstarojuma problēmas. Paskaidrojot tā būtību, lektors atzīmēja, ka izveidojusies nesaskaņa starp teoriju un eksperimentu, "... ir kvantu teorijas dzimšanas stunda." Tas ļāva saprast, ka enerģiju var izstarot tikai ar kvantiem - noteiktiem enerģijas "atomiem". Šāda izstarošana, protams, nevar notikt kontinuitīvi, bet tikai periodiski. Šis norises aprakstam profesors M. Planks devis savu slaveno tā saucamo Planka formulu.

Atsauksmēs par priekšlasījumu atzīmēts, ka tas bija interesants un vērtīgs. To noklausījās izglītības ministrs A. Tentelis, Vācijas sūtnis Šaks, rektors profesors J. Auškaps un ļoti daudz LU mācībspēku.

Jāatzīmē, ka mūsu Universitātes un Vācijas zinātnieku sakaru problēma prasa pamatīgu izpēti.

ANDA LASE

GEORGS BRIEŽKALNS,
LU Bibliotēkas bibliogrāfs

LU INSTITŪTOS

Valsts, vai Jums vajag zinātni?

Dr.med. Vaira Saulīte

Citāts no "Lauku Avīzes" 5. oktobra numura: "Izskatot šāgada budžeta grozījumus, valdība no zinātnei paredzētā finansējuma atņēmusi Ls 115 000 iepriekš prognozēto Ls 510 000 vietā. Pagaidām tie nav oficiāli dati, jo vēl nav saņemts protokols no Valsts kancelejas." Saruna ar LU Augusta Kirhenšteina Mikrobioloģijas un Virusoloģijas institūta direktori VAIRU SAULĪTI dod mums iespēju saprast, kā šodien jūtas zinātnieki, kā ritēja darbs agrāk un tagad. Novērtēt reālo situāciju.

- Vai Institūts ir Universitātes struktūrvienība?

- Piederam Universitātei no 2000. gada. Mūsu darbības pamatā ir virusoloģija, mazākā mērā mikrobioloģija un nedaudz biotehnoloģija, pārsvarā ar medicīnisku un veterinārmedicīnisku ievirzi.

Institūtā strādā biologi, mediķi, ķīmiķi, veterināri; kopumā esam zem 100 cilvēku. "Ziedu laikos", pirms 1992. gada, pie mums strādāja ap 500 darbinieku. Pēc tam bija

lēmums par štata vienību samazināšanu un situācija mainījās. Jauni cilvēki pie mums nāk strādāt, bet reti - atkal pamatā ir tā pati nauda. Ja valdības attieksme nemainīsies, drīz pazudīs arī "pēdējie mohikāņi". Piemēram, ja mums Latvenergo atslēgs elektrību, divas dienas pēc tam nekāds zinātniskais darbs vairs nebūs iespējams, jo visa mūsu zinātne "balstās" uz ledusskapjiem, termostatiem un elektrisko aparāturu.

- Kas atrodas Institūta ledusskapjos?

- Pirmkārt, dažādas dzīvnieku šūnas - lai vīrusi varētu kaut kur augt, tiem vajadzīga vide, dzīvās šūnas. Katram vīrusam ir noteiktas šūnu sistēmas, kurās tas "dara savu darbu". Otrkārt, dažādi vīrusi un mikroorganismu celmi, kā arī anti- vielas, antigēni utt. Pašlaik galvenie pētījumu objekti ir cilvēka onkogēnie vīrusi un vīrusi, ko pārnēsā ar asinīm - leikozes, HIV, cilvēka herpesvīrusi. Tādā nozarē kā transplantoloģija agrāk galvenais bija saderība; lai svešie audi netiktu atgrūsti. Attīstoties imunoloģijai, ar šo problēmu ir tikuši galā, tagad galvenais ir panākt, lai pēc transplantācijas nebūtu dažādas infekcijas. Pēc operācijas, kad organisms ir stresā visplašākajā nozīmē, tas ir neaizsargāts. Mūsu organismos ir daudz vīrusu, kas normālā situācijā varbūt neko nedarītu, bet šādā situācijā izpauž sevi. Mūsu Institūtam izveidojusies laba sadarbība ar Nieru transplantācijas centru, Hemaioloģijas centru, Neuroloģijas centru, Jūras medicīnas centru. Sadarbojamies arī ar Stokholmas Karolīnas institūtu un Upsalas Biomedicīnas centru, kuros periodiski strādā mūsu cilvēki. Mēs paši varam atļauties zinātnei pirkt tikai sīkumus, ārzemēs savukārt ir visa vajadzīgā aparatūra. Maksimāli cenšamies tehnis-

ki sarežģītāko daļu paveikt ārzemēs, šeit seko rezultātu apkopošana, analīzes periods. Niecīgais finansējums Latvijā zinātnes attīstību nekādi neveicina. Lai valsts, ja tai nevajag zinātni, vienreiz godīgi to pasaka un nedod neko.

Kādreiz mūsu Institūts izstrādāja diagnostikas metodes, bet arī šī kustība pamazām "iet uz grunti". Šobrīd Latvijā tiek veidotas dažādas diagnostiskās laboratorijas, tām ir jābūt sertificētām un akreditētām. Lai mēs varētu šīs lietas akreditēt, tam nepieciešams desmitiem tūkstošu. Nevienai sevi cenošā valsts valstī netiks pieņemts bez sertificētiem materiāliem izstrādāts darbs.

- Kurā brīdī šai valstij zinātne kļuva lieka?

- Paradoksāli, bet tai brīdī, kad pie varas nāca zinātnieki. Līdz tam zinātne bija vajadzīga. Arī atskatoties vēsturē, skaidri redzams, ka, nākot pie varas, tiek mēģināts apspiest to sfēru, no kuras nācis. Tā tas ir bijis jau no senās Romas laikiem. Iepriekšminētais gan vairāk raksturīgs cilvēkiem, kurpretī dzīvniekiem nav pārāk raksturīgi iznīcināt sev līdzīgos.

- Augusts Kirhenšteins gan savulaik strādāja labākos apstākļos...

- Noteikti, jo to vajadzēja valstij. 1938. gadā Latvijas Universitātes serumu stacija ražoja 78 nosaukumu preparātus, un visi tie bija pasaules līmenī. Toreiz nepastāvēja jēdziens - vietējai lietošanai vai pasaulei.

- Vai jauni cilvēki, studenti nāk strādāt uz Institūtu?

- Nāk, visvairāk biologi. Studenti nāk praksē. Retāk nāk kāds ķīmiķis, mediķis. Domājams, arī mūsu ģeogrāfiskais novietojums nešķiet īpaši izdevīgs, lai gan ārzemēs mācību un pētniecības iestādes arī parasti nav pilsētas centrā.

Studentu padomes lapa

Patiesība bija TUR...

KASPARS

Fuksēšana pasākums, kas studentiem asociējas ar dubļu šaltīm, mokām, sāpēm, prieku un "olu lietu"

Un tātad, labākajiem no labākajiem LU studentiem, respektīvi, ekonomiem un vadībniekiem, 28. septembrī pienāca tā sen gaidītā diena, kad pirmkursniekiem vajadzēja celt mastā karogu un, baudot savas dzīves pēdējos nevainības brīžus, ar 14. omnibusu traukties pretī nezināmajam Biķernieku mežā.

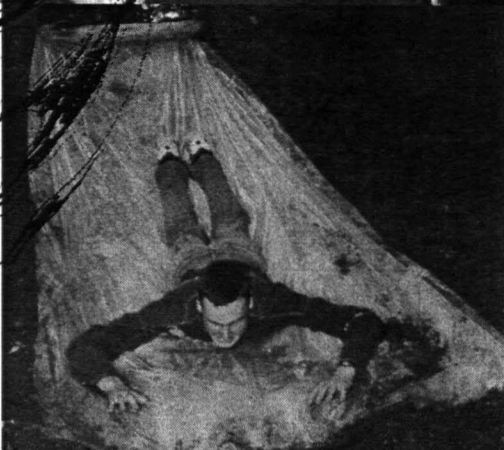
Laimīgo fukšu vidū bija dziedošākas grupas 1A-19 un 1A-20... (pat... arī...1A7, 1A8), kuras pēc karoga jeb spilvendrānas kopīgas izdaiļošanas, dzerot studentu nacionālo dzērienu, uzsāka sasodīto ceļu caur bargo ārstu komisiju.

Kā pirmais nopietnais pārbaudījums bija mutes dobuma profilakse, kura veiksmīgi tika apvienota ar kolektīva veidošanu - viens otram tīrījām zobus! Kā skalošanas līdzeklis bija jāizmanto paniņas naktspoda fasējuma. Diemžēl sanāca tā, ka laika apstākļi pārsteidza mūs nesagatavotus ar slapju "olu lietu". Bet kā noniecinātās pašapziņas atjaunotājs tika dāvāts atspirdzinošs "ūdentīņš". Savukārt, lai mums dzīve nešķīstu tik salda, ārsti centās atrast "slidenāko" fuksi, lidinot lejup pa "Biķernieku kalniņiem". Kā apstiprinājums tam, ka esam piederīgi labākajiem no labākajiem, uz mūžiem saistīs nepārraujamās asinssaites.

P. S. Ak, cien. Vasermani, apžēlojies par tiem, kas nekļuva par īstiem studentiem!

zīmējusi ANDA LAŠE

Īsto LU studentu skaits palielināts!

Ķīmijas fakultātes SPP

5. oktobrī Ķīmijas fakultātes ēkā notika ikgadējais jaunpieņemto studentu iesvētīšanas vakars.

Soreiz savu pirmo ceļazīmi uz studentu dzīvi saņēma pietiekoši liels cilvēku skaits.

Jo tika iesvētīti gan jaunie ķيميķi, gan pirmie farmaceiti. Kopā ap 30 cilvēku.

Viss pat varēja nesākties, bet plkst. 20⁰⁰ pa visu fakultāti atskanēja: "Sā- kam! Sā- kam!" Tas ne daudz sajūsmināja fuksetājus, bet pēc 10 minūšu ilga transa visi sākumu gaidošie stāvēja pie starta līnijas. Vai tad viņi zināja, kas viņus gaida priekšā? Protams, ka nē, un tur jau tā lieta... Visi viņi, skaisti no sākuma, pa vienam izejot caur visiem stāviem un starpstāvu gaitenītiem, lēni tuvojās aktu zālei. Izejot pirmo stāvu, viņi pazaudēja savu drēbju skaistumu, un ķermeņa temperatūra pazeminājās par 16,6° C. Bet nosalušais prieks sejas tomēr nodeva viņu nesalauztās vecās dzi-

ves stilu. Pēc nākamā posma – KNZ rīkotās jaunā gara mehāniskas izdauzīšanas - beidzot parādījās dabiskas sejas. Uz tām skaidri bija nolāsāms – ņemiet mani! Tas nu arī tika darīts, ieskaitot visus profilakses cietumā, kas izvietojās pa visu otro stāvu. Kas tur bija, un kur bija

"Uz sejām skaidri bija nolāsāms – ņemiet mani! Tas nu arī tika darīts..."

pālicis taisnīgums – to tikai Dievs zināja. Bet secinot pēc tiem, kuri nonāca līdz 3. stāvam, viņi jau bija iesvētīti, pierakstīti, pārrakstīti un norakstīti. Jo 3. stāvā viņi parādījās svešās mitrās biksēs un ar kosmētikas masku uz sejas. Pēc tādām nepatīkšanām bija svarīgi noskaidrot, cik to dzīvotspējīgo "īsto" pālicis, jo pārējie caur tādu filtru vienkārši nevarēja iekļūt. Šim nolūkam vajadzēja iziet caur aizraujošiem posmiem, kur bija jāpierāda sevi. Bet pašas beigās (pirms step-aerobikas) bija lieliska iespēja atjaunot spēkus, izdzerot maģisko dzērienu (alu) no slavenā Bunzena kolbas. Pēc Šarko

dušas visi atkal skaisti un jau pieauguši sapulcējās svinību zālē, kur pēc zvēresta tika apbalvoti labākie vai arī viscietušākie (par to žūrija neizteicās). Bet laimīgākajiem trim cilvēkiem balvas vietā tika piešķirta īsta, ekskluzīva, relaksējoša austrumu masāža ar speciālām smaržām un eļļām. Uzreiz pēc oficiālās daļas beigām sekoja dejas, kas turpinājās līdz 6⁰⁰ rītā. Kopvērtējumā pasākums izdevās lieliski. Par to liels paldies visiem rīkotājiem, Vēstures un filozofijas fakultātes SPP par organizēto mūziku, vakalam "Eirovini" par apsardzi un, protams, mūsu mīļajiem pirmā kursa studentiem...

Informācija par LU Brīvprātīgo centru 126. telpā katru 3. dienu 15.00 - 17.00

Konkurss!!!

1. "Slepenajā Eksperimentā" nesēn tika veikta rekonstrukcija, un tā, kas ir mainījies:

- caurules;
- uzliktas novērošanas kameras;
- uzliktas jaunas apgaismes ierīces, nomainīti krēsli;
- tikai un vienīgi mainīta kluba izkārtne.

2. Kā sauc kokteili, kurš sastāv no vodkas, laimas sulas, dzērveņu sīrupa, spiestas citronu sulas:

- Mati stāvus!
 - Slepenais Eksperiments;
 - Students;
 - Dar', ko var!
- Balvās brīvbiļetes 8 cilvēkiem uz "Labvēlīgā tipa" un Agneses koncertu 13. un 20. oktobrī "SE".

!!! "Slepenais Eksperiments" izsludina konkursu uz jaunu kokteili "Students", nosacījumi – lēts un efektīvs. Balvā būs jūsu kokteilis!

Pareizās atbildes un savu kokteiju variantus sūtiet uz e-pastu:

LUSPavize@navigator.lv

P.S. 18. oktobrī, kad skan 50% latviešu mūzikas, visiem SZF studentiem ieeja "SE" ir par velti un 25. oktobrī - ģeogrāfiem!!!

P.S.S. ja tev vēl nav 18, vari nemaz nepiedalīties konkursos, jo tāpat "SE" tevi iekšā nelaidīs!!!!

Ja kāda pašpalvalde vēlas organizēt *Kirbju svētkus* "SE" ar ļoti izdevīgiem nosacījumiem, tad kontaktējieties ar Raimondu pa tālr. 9226251.

iiissrrrrkkkkkk

Studentu lieliskie mitekļi...

SARKANĀA

Magistranti nav LU studenti?

Veicot studentu sadali pa istabām Tālvaiža ielas kojās, priekšroka tiek dota bakalaura programmu studentiem. Savukārt, ja esi magistrants, maksā, līdzams, nu jau Ls 15. Grūti saprast, vai tiešām magistrantūru studējošie nav LU studenti. Atgādinu, ka pēc 2000. gada 22. augustā izdotā rīkojuma Nr.1/81, kurā parakstījis I. cien. rektors I. Lācis, LU studentiem par kojām ir jāmaksā Ls 7 mēnesī. Ja kopmītnēs atrodas brīvas vietas, drīkst izminēt arī citās augstskolas studējošos studentus, taču tiem jāmaksā Ls 15 mēnesī. Vai tā būtu administrācijas patvaļa vai kļūda, bet varbūt LU Saimniecības daļa nav savu uzdevumu augstumsos?

Veselā miesā - vesels gars

Mīļie studenti! Cik reizi jūs esat aizdomājušies par sporta aktivitāšu uzskaiti? Sākums vienmēr ir grūts, bet tad jums tiek dota iespēja. Tuvākajā laikā Burtnieku un Tālvaiža ielas kojās paredzēta informācija par kopistiskām iekārtām sporta aktivitāšu. Kāds uzņēmums pilsonis izteicis vēlēšanos kolektīvi nodarboties ar sportu, lai labāk varētu atpūsties pirms saspringtajām mācībām.

Divi vīri un suns

Nu jau kādus pāris mēnešus kādā no studentu dienesta viesnīcām mitinās divi vīri ar suni. Pānteresējoties pie tāva kaimiņiem, noskaidrojās, ka šis vīrs ir kāds poļu profesors. Ar viņu kopā dzīvojošais dēls, un, lai abiem nebūtu sērīgi, kompāniju sastāda arī mazais sunītis - vācu aitū sugas pārstāvis vārda Boruks. Šķiet, šai ģimenei ir nepadomāts sadzīves apstākļi! Savukārt studentiem liela izmēra četrkājaina drauga parādīšanās koju gatēnos var izraisīt pamatīgu izbiļi. Uzminiet nu, par kurām kojām ir runa!?

LUSP jautā:

Student, kāda ir tava dzīve LU kopmītnēs?

Ģirts

"Superīga"! Johaidi, kāpēc dušas no rītiem strādā tikai līdz plkst. 11.00?????!!

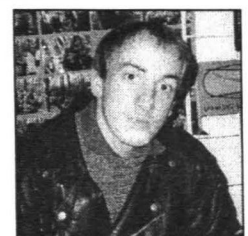
Un šorīt mazie spalvainie un arī ūsainie draugi bija atnākuši uz brokastīm!..

Mārtiņš The Best

Sadzīves apstākļi - krimināli. Pie manas istabas durvīm ir zīme "Zurkām galvenais ceļš". Toties ļoti jauki un izpalīdzīgi kaimiņi - dažreiz manā vietā uzcep olas.

Edvards

Pretenziju nav! Notiek intensīva cīņa ar tarakāniem... un... pirmkursniekiem ir baigi skaļa mūzika.

Gusts

Viss baigi labi. Vienīgais - dušas baigi smird! Apkopēja jau gan varēja vismaz reizi nedēļā tās izmazgāt. Un, ja vēl elektrība būtu...

Ilze

Nepatīkami, ka studenti mēdz bojāt koju inventāru. Dušās šad tad nav ūdens. Un, varētu būt aktīvāka cīņa pret pelēm.

Sandra

Vienkārši drausmīgi! Visapkārt prusaki; taukaina, speķaina virtuve; padomju laika tualetes; no apkalpojošā personāla nicīga attieksme!!! Tādos necilvēcīgos apstākļos nevar normāli dzīvot, tādēļ no kojām aizgāju.

Jau kuro gadu tiek lauzti šķēpi kopmītnu mājīgajā gaisotnē. Kas tik nav redzēts, kas dzirdēts un uz savas ādas izjusts! Pastāv izteiktas atšķirības starp studentiem, kas dzīvo dažādās dienesta viesnīcās.

Teikas kojnieku trešdienu izklaides

Teikas rajonā dzīvojošiem studentiem tiek piedāvātas bezmaksas izklaides naktsklubā "Argo". Trešdienas vakaros studenti straužām plūst uz iecienīto klubu, dažreiz pie durvīm pat izveidojot rindas. Diez vai kāds no viņiem klubu apmeklē citās dienās, kad pie ieejas jāstāj zināma naudas summe - "na haljavi i ūksus slaidkāj". Tas, protams, rada ievērojamus apgrūtinājumus gan Tālvaižā, gan Burtnieku ielas koju administrācijai. Dežurantam naktis laikā neskaitāmas reizes durvis jāver gan vaļā, gan ciet. Taču trešdienas kluba apmeklējumi satuvina studentus no dažādiem kursiem un augstskolām. "Argo" visbiežāk sastopami studenti no LU, RTU, Latvijas Policijas akadēmijas, Nacionālās Aizsardzības akadēmijas un citām augstskolām.

Pastāsts par Bulļu ielas kojām

Runā, ka Bulļu ielas koju komandante un viss administratīvais personāls esot iesaistījušies kaut kādā sektā, par ko liecinot ne tikai divāmības dienesta viesnīcas personāla uzvedība, bet arī savāda paskata ļautiņi, kuri apmeklē šīs kojas. Komandante nereti studentiem apgalvojot, ka ar viņu muti runājot sāntans. Bulļu ielas kojās tiek rīkotas arī sektas sanāksmes. Komandantes apsēstība ar divaino reliģiju ir kļuvusi par traucēkli normālam studenta un dienesta viesnīcas administrācijas dialogam. LU dienesta viesnīcu darbinieku ētikas normas neeksistē, kaut gan zinām, ka kojās ir jāveic arī zināms izglītojošs darbs.

Nedēļa leišos

Jauna pieredze priekšvēlēšanu laikā

Mūžam jūsu RITVARS

Izglītība ir ne tikai individuāla priekšrocība, bet arī labums sabiedrībai kopumā. Tālab sabiedrībai, tas ir, valstij, ir vērts finansēt augstāko izglītību. Latvija ar saviem 36% "maksinieku" drīzāk ir izņēmums Eiropas valstu vidū, jo lielākoties par pilna laika studijām mūsu pasaules daļā nav jāmaksā. Tāda ir viena no atziņām Viļņas universitātes Studentu pārstāvniecības (leišu saīsinājums - VUSA) rīkotajā 4. starptautiskajā studentu sa-

ietā, kas notika pēdējā nedēļā pirms Lietuvas Seima vēlēšanām.

LU Studentu padomes sūtītie pārstāvji (Daniēls Buks-Vaivads, Ritvars Eglājs un Inese Saiva) un pārējo valstu studenti tiešām varēja būt gandarīti par VUSA sarūpēto - gan par oficiālo programmu, gan par Lietuvas un Viļņas iespaidiem. Vispārējā stāvokļa novērtēšanai un iedvesmai lieti noderēja kompetentu politiku un Viļņas universitātes (VU) vadības priekšnesumi; šķita, ka priekšvēlēšanu laikā attieksme pret studentu vēlmēm ir īpaši mīlīga. Savukārt sīkāk atsevišķas tēmas varējām apspriest kā izcilajos VU pagalmos, tā pār Viļņu slejošos kalnos.

Kaut vienprātīgi tika atzītas valsts finansētas augstākās izglītības priekšrocības un tās nepieciešamība, dažādi viedokļi bija, ko darīt, ja valsts nepietiekami finansē augstāko izglītību (praktiski - par Baltijas valstīm). Faktiski domstarpības bija par to, vai konkurence studentu starpā un iespēja ar labākām sekmes gūt labākus studiju nosacījumus ir laba parādība. Maķenit skeptiski pret to bija noskaņoti Rietumvalstu pārstāvji, tomēr izdevās rast kopīgo, galīgo viedokli - atbilstīgi katras valsts stāvoklim tās studentu apvienība (domāts - valsts mēroga studentu pārstāvniecība) lai pauž viedokli par vēlamu augstākās izglītības attīstību.

Studentu iespējas ietekmēt notiekošo gan ir ļoti dažādas: no pasaulē bagātākās Helsinku universitātes Studentu padomes HYY (HYY grupas gada apgrozījums - ap 80 000 000 latu) un 1/3 studentu īpatnība Somijas institūcijās līdz Ukrainai, kur praktiski viss ir fakultātes un augstskolas vadības ziņā. Studentu revolūcijas eksports diez vai ir iespējams, tā ka galvenā atziņa bija - laiks dziedēt visas brūces. Proti, ar laiku valdība, augstskolu vadība un sabiedrība izprot, ka vērts iesaistīt studentus lemšanā, savukārt studenti izcīna aizvien lielāku iespaidu augstākajā izglītībā.

Kā jau minēju, saiets notika pēdējā nedēļā pirms Lietuvas parlamenta vēlēšanām. Kampanošana šķita samērā mierīga, aptaujās pir-

Daniēls priekšvēlēšanu kampanju pētīt ...

mo vietu dalija kreisā Brazauska koalīcija (bijušie komunisti, sociāldemokrāti, sieviešu partija un krievu partija) un Jaunā savienība, kas sevi dēvēja par sociālliberāļiem. Arī daudzi studenti it spārīgi bija iesaistījušies politikā, bet partijas dažam labam pat apmaksāja mobilā tālruna rēķinu (saieta dalībnieki, protams, nekavējās un nekautrējās to izmantot). Diemžēl bija jāatgriežas Latvijā vēlēšanu dienā, neuzzinot vēlēšanu iznākumus. Tikai šē uzziņājām, ka itin pārliecinoši uzvarējusi Brazauska koalīcija, bet valdību, visticamāk, veidos Jaunā savienība un liberāļi.

Ak, šī starptautiskā draudzība! Ritvars un Saiva (centrā) ar polieti un leiti

... ja klients tik tiešām ir st..bs?

Sameklējis MĀRTIŅŠ PAKALNIŅŠ

Reāls gadījums no redaktora Word Perfect tehniskās apkalpošanas dienesta prakses. Inženieris (I), kurš piedalījās dialogā ar klientu (K), tika atbrīvots no darba, taču ilgi tiesājās un uzvarēja, pierādot, ka viņu atbrīvoja bez iemesla.

Dialogs bija šāds:

I: Labdien, tehnikas apkalpes dienests. Kā varu palīdzēt?
K: Man ir problēma ar Word Perfect...
I: Bet kas tieši?
K: Uzrakstīju tekstu, bet pēkšņi tas kaut kur pazuda no ekrāna.
I: Kaut kur aizklīda?
K: Vienkārši pazuda.
I: Hmm... Un kas ir uz jūsu ekrāna tagad?
K: Nekas.

I: Pavisam nekas?
K: Tas ir tukšs. Nekādi nereaģē, kad es uzrakstu kaut ko uz klaviatūras.
I: Vai jūs joprojām esat Word Perfectā vai esat izgājis no tā?
K: Kā lai es to zinu?
I: Vai jūs redzat DOS uzaicinājumu uz ekrāna?
K: Kas tas vēl par uzaicinājumu?
I: Nekas, nekas... Sakiet, vai jūs varat pārvietot kursoru?
K: Nav nekāda kursora... Es taču jums saku - nekas nenotiek, kad es spiežu uz taustiņiem...
I: Vai jūsu monitoram deg barošanas indikators?
K: Monitoram? Kas tas ir?
I: ???!!! Tas ir tāds verķis jums uz galda ar ekrānu - līdzīgs televizoram. Tam ir neliela lampiņa, kura parāda, ka tas ir ieslēgts. Vai tā deg?
K: Es nezinu...
I: Esiet tik laipns, paskatieties aiz monitora un atrodiēt vietu, kur tiek pieslēgts barošanas kabelis. Redzat

to?
K: Laikam, jā.
I: Lieliski. Pasekojiet kabelim līdz rozetei un pasakiet man, vai dakšiņa ir ieslēgta tiklā?
K: Nē.
I: Ir jābūt diviem. Lūdzu, paskatieties aiz monitora atkal un atrodiēt otru kabeli. Pasekojiet šim kabelim - tam jābūt pieslēgtam tieši datoram.
K: Tas nav tāpēc, ka es nevaru apsēsties uz grīdas! Vienkārši te ir pārāk tumšs!
I: Tumšs?
K: Jā, ar gaismu no loga nepietiek.
I: Nu tad ieslēdziet gaismu istabā!
K: Nevaru.
I: Nevarat? Kāpēc?
K: Mums šodien bija enerģijas pārrāvums, un gaismas nav visā ēkā.
I: Visā ēkā?! Mmm...Labi. Šķiet, ka zinu, kas jādara. Vai

jums ir saglabājušās kārbas un grāmatas no jūsu datora?
K: Jā, viss atrodas skapī.
I: Lieliski. Salūkojiet kārbas, atslēdziet datoru, iepakojiet visu kā bija un aizvediet atpakaļ uz veikalu, kur jūs to pirktāt.
K: Nopietni? Vai tiešām lieta ir tik nopietna?
I: Baidos, ka jā.
K: Labi, es tā arī izdarišu. Bet ko man teikt veikalā?
I: (jau vairs neizturot) PASAKIET VIŅIEM, KA TĀDAM IDIOTAM KĀ JŪS NEDRĪKST BŪT KOMPJŪTERS!!!

Lapu veidoja Inese Saiva inesesaiwa@inbox.lv

BIBLIOTĒKĀ

Studiju gads iesācies aktīvi

Studiju gadu ļoti aktīvi uzsācis LU Bibliotēkas darbīgais kolektīvs, isā laikā noorganizējot virkni pasākumu savās mājās un paplašinot sadarbību ar radniecīgām bibliotēkām ārpus Latvijas. Tikko no simpozija Polijas pilsētā Ščecinā atgriezies Universitātes Bibliotēkas direktors GUNARS MANGULIS. Viņu lūdzu pastāstīt gan par šo notikumu, gan arī par citām aktivitātēm, kurās pēdējā laikā iesaistījies viņa vadītais kolektīvs.

- Kas tas Ščecinā bija par pasākumu, un kas tajā piedalījās?

- Šogad Universitātē uzņemti gandrīz 10 tūkstoši jaunu studentu. Arī Bibliotēkai darba apjoms arvien pieaug. Maksimāli cenšamies pilnveidot savu darbu, lai varētu informatīvi kvalitatīvi apkalpot studiju procesu. Te lieti noder arī mana piedalīšanās Baltijas jūras valstu bibliotēku darbinieku simpozijā, kas notika Ščecinā.

Tur piedalījās bibliotēku pārstāvi no deviņām Baltijas jūras valstīm, izņemot Lietuvu, kurā šobrīd ir sarežģīts finansiālais stāvoklis.

Šādi simpoziji kļuvuši tradicionāli un notiek katru otro gadu: 1996. gadā - Rīgā, 1998. gadā - Stokholmā, šogad dalībniekus uzņēma Ščecina, nākamais būs 2002. gadā Kopenhāgenā, bet 2004. gadā tas notiks Greisvaldē, Vācijā.

Šādas tikšanās paredzētas domu apmaiņai, dažādu valstu bibliotēku arvien pieaugošo uzdevumu apzināšanai, kurus izvirza kopējā gaita uz informācijas tehnoloģiju gadsimtu, informācijas sabiedrību. Jautājumu loks bija ļoti plašs, un katrā tādā pasākumā var iegūt vērtīgu informāciju.

Lielu iespaidu atstāja Zviedrijas pil-

sētas Malmes bibliotēkas pārstāves referāts. Tā ir nesen uzcelta, skaista un moderna bibliotēka, daudzi bibliotēkari procesi automatizēti. Pēc dažiem gadiem būs automatizēti visi procesi, ieskaitot pat lasītāju apkalpošanu.

Pirms pāris gadiem biju šai bibliotēkā. Pēc profesionāļu atzinuma tā ierindojama pasaules skaistāko bibliotēku pirmajā desmitā.

- Kāda Ščecinas simpozijā bija referātu tematika?

- Simpozija sešu dienu tematika bija ļoti plaša. Kolēģi dalījās darba pieredzē, sniedza savus ieteikumus. Interesanti bija Polijas bibliotēku apmeklējumi. Bijām arī Ščecinas universitātes bibliotēkā. Ščecinā augstskola ir mazāka nekā mūsējā - tajā apmēram 20 tūkstoši studentu, bibliotēkas darba organizācija izveidota līdzīga mūsējai.

- Vai braucienā gūto gatavojaties ieviest arī pie mums?

- Mani pēdējā laikā saista elektroniskās informācijas izmantošanas iespēju paplašināšana. Šai ziņā centīsimies izmantot Malmes bibliotēkas pieredzi. Pieaug elektroniskās informācijas avotu un tehnoloģiju piedāvājums. Bibliotēkariem ir jābūt gataviem tehnoloģiju maiņai. Jābūt ziņošanai, lai iemācītos racionāli izmantot šīs iespējas.

Tas ir svarīgs bibliotēkas uzdevums - iemācīt studentus izmantot visus iespējamos informācijas veidus tādā līmenī, lai arī pēc studijām viņi patstāvīgi orientētos informācijas piedāvājumā, atrastu vēlamo ātri un racionāli.

Tikos ar igauņu kolēģiem. Nolēmām dibināt Baltijas universitāšu bibliotēku apvienību, regulāri tikties katru gadu savā valstī.

- Pirms komandējuma uz Poliju piedalījāties kādā svarīgā seminārā tepat Rīgā...

- Jā, seminārā "Bibliotēkas un informācijas servisa stratēģijas plānošana" mūsu Bibliotēkū tālākizglītības centrā. Semināru vadīja asociētais profesors no Dānijas Nils Ole Pors. Galvenā atziņa - darbs vēl rūpīgāk jāplāno, lai sekmētu sniegtās informācijas un lasītāju apkalpošanas kvalitāti. Mūsdienu lasītājs kļūst arvien prasīgāks.

Noteikti atcerēšos dāņu profesora teikto, ka Dānijas augstskolās bibliotēkū algas ir vienā līmenī ar pedagogiskā darbinieku algām. Salīdzinājumam der atgādināt, ka LU Bibliotēkai vidējo algu plāno 2,5 reizes zemāku par vidējo algu Latvijas Universitātē.

Mūsu Universitātes studentu skaits pēdējo 5 - 6 gadu laikā ir trīskāršojies, bet bibliotēkū skaits praktiski nav izmainījies. Lielākajās auditorijās profesori nebūtu var nolasīt lekcijas lielākam studentu skaitam. Bibliotēkā katrs lasītājs jāapkalpo individuāli.

Viņpas un Tartu universitātēs bibliotēkū skaits ir divas reizes lielāks nekā pie mums, lai gan augstskolas studentu skaita ziņā ir vismaz divas reizes mazākas. Tas nozīmē, ka mūsu meitenes strādā ar 4 reizes lielāku noslodzi. To vajadzētu novērtēt. Ja to vēl pareizina ar iepriekš minēto algu "pazemojuma" koeficientu, tad kopējais mūsu bibliotēkū darba nenovērtēšanas koeficients ir krietni liels. Vai nav par daudz "goda" vienai no Latvijas valsts galvenajām bibliotēkām?

- Es ceru, ka jūs kā direktors neesat vienīgais, kas sekmē Bibliotēkas starptautisko sadarbību...

- Tikko no Helsinkiem atgriezās sektora vadītāja Irina Tiško, kas piedalījās Ziemeļvalstu bibliotēkū konference par starpbibliotēku abonentu jautājumiem.

Mūsu kolēģes Anita Bakēvica un Dzintra Albuze savukārt piedalījās 6. Baltijas bibliotēkū kongresā Viņņā. Viena no pamattēmām: akadēmisko bibliotēkū uzdevumi informācijas sabiedrības veidošanā.

Un par Bibliotēkā notikušajām Japānas un Kanādas grāmatu izstādēm "UA" jau rakstīja. Bija arī izstāde Starptautiskajam baltistu kongresam.

- Noteikti esat informēts par situāciju citās Latvijas bibliotēkās...

- Septembra beigās piedalījās Lauksaimniecības universitātes jaunās lasītavas atklāšanā Jelgavas pilsē. Lauksaimniecības universitātē ir ieguvusi jaunu, moderni iekārtotu lasītavu vairāk nekā 600 kvadrātmetru platībā. Šeit ir lielas iespējas studentu patstāvīgajam darbam, izveidoti plaši brīvpieejas fondi, ir daudz datorizētu darba vietu. Lasītava apgādāta ar modernām mēbelēm. Prieccājoties par Lauksaimniecības universitātes bibliotēkas ieguvumu, gribu izvirzīt jautājumu, ka arī mūsu valsts lielākajā augstskolā būtu laiks vairāk padomāt par Bibliotēkas infrastruktūras modernizāciju un vietu skaita palielināšanu lasītavās. Ēka Kalpaka bulvārī 4 jau sen ir kļuvusi par šauru tik lielam lasītāju skaitam. Mums ir sasniegumi filiāļu bibliotēkās, veidojas jauna bibliotēka Lomonosova ielā 1, bet kopumā Universitātei tas ir nepietiekami. Jāatzīmē, ka pērnā gada nogalē tika iekārtota moderna bibliotēka Rīgas Tehniskajā universitātē 2500 kvadrātmetru kopplatībā, pārceļot to no Rātslaukuma

uz Kīpsalu. Pirms vairākiem gadiem kapitāli pārbūvēja un iekārtoja interjeru 800 kvadrātmetru platībā Medicīnas akadēmijas bibliotēkai.

Decembrī plašās bibliotēkas telpas tiks nodotas "Turības" augstskolai. Tas iepriecina, bet arī mudina neatpalikt, nodrošināt arī mūsu Universitātes studentiem telpas un iespējas. Bet pats galvenais - beidzot ir jānovērtē bibliotēkas loma augstskolas studiju procesā un zinātniskajā darbībā.

Man bija sāpīgi lasīt informāciju "Dienā", ka ārzemēs studējošie latvieši saka: ja Latvijā studentam ir lekciju pieraksti, tad nokārtot eksāmenu nav problēmu, toties ārzemju augstskolās galvenais ir patstāvīgs darbs, attīstot spēju patstāvīgi domāt, analizēt un aizstāvēt savu viedokli. Jāmaina augstskolu bibliotēkū situācija, jāatzīmē to loma studiju kvalitātes celšanā.

- Iepriekšējā "UA" numurā izvirzīts jautājums par diennakts lasītavas lietderību. Kāda ir jūsu nostāja?

- Studentu vizītes bibliotēkā ir ciklisks process, tāpēc nepārtrauktu diennakts režīmu visa studiju gada garumā nevajag. Manuprāt, šobrīd vēl neesam gatavi diennakts darbam. Tam vajag ērtu lasītavas iekārtojumu, mīkstās mēbeles, atpūtas stūrīti ar kafijas automātu, labiekārtotas telpas bibliotēkas personālam, pastiprinātu caurlaižu režīmu un bruņotu apsardzi. Loģiskāk būtu pagarināt darba laiku no rīta un vakaros, varbūt sesijas laikā vēl kādu stundu pielikt klāt. Protams, tam nepieciešamas papildu štata vienības un atbilstošs finansējums.

VJA APINĒTE

IN MEMORIAM

Profesore sevi atdeva visu

Kas gan ir cilvēka mūžs?
Tikai mirklis mūžībā.

R. Grāvere

Aizvērusies viena Latvijas Universitātes vēstures lapaspuse - mūžībā aizgājusi Anatomijas un histoloģijas institūta pirmsākumu gadu Dr. Dr., profesore Irma Liepiņa-Eglīte. Profesores dzimtā pilsēta ir Rīga, kur 1907. gada 13. oktobrī Jura un Elizabetes Liepiņas dzimtā ieradās pirmdzimtā meitiņa Irma. (1910. gadā dzima jaunākā māsiņa Elga).

Pirmā pasaules kara laikā Liepiņa ģimene devās uz Maskavu, kur sākušās skolas gaitas. 1917. gadā, pēc atgriešanās dzimtajā Rīgā, Irma iestājās Rīgas pilsētas 8. pamatskolā. Tad sekoja skolas gaitas Rīgas pilsētas 2. ģimnāzijā, kuru beidza 1925. gada pavasarī. Professore I. Liepiņa-Eglīte atcerējās, ka skolas gadi bijuši skanīgi kā zvārgulītis, brīnumskaiti. Skolas laika atmiņu albumiņš glabā skolotāju A. Bērzkalnes, Fr. Zāliša, E. Grāves, T. Dāles, A. Benzes un citu skolotāju, arī klasesbiedru laba vēlējumus. Ar sirds mīlestību profesore rādīja latviešu valodas skolotājas, cienījamās latviešu folkloras kopējas Annas Bērzkalnes vēltījumus, kas bijis kā vadmotīvs visai dzīvei: "Atdoties ar visu dvēseli katram dzīves mirklim, kā darbā, tā atpūtā, priekā vai skumjās, nekad laiski neapmierinoties ar iegūto, bet sprauzot arvien tālākus mērķus, cilvēks varētu būt vienmēr dziļš un dzīvs" (3.12.1922., albumiņš glabājas Rīgas pilsētas 2. ģimnāzijas arhīvā). Professore atcerējās skolasbiedrus: asprātīgi šarmanto Anslavu Eglīti, maigo, jūtīgo, vienmēr dzīvespri-

cīgo Volfgangu Dārziņu (Voli), galantoti Uldi Ģērmani un citus.

1925. gada rudenī Irma Liepiņa imatrikulējās LU Medicīnas fakultātē, kuru absolvēja 1931. gadā ar atzīmi "cum laude".

Studiju laikā, līdztekus mācībām, Irma volontēja Rīgas pilsētas 1. slimnīcas ķirurģiskajā ambulancē, strādājusi Slimokasē, kā arī izpildījusi medicīnas māsu pienākumus latviešu sieviešu Nacionālās līgas ambulancē. Studente Irma Liepiņa jau pirmajos studiju gados pievērsusies zinātniskajam darbam un bijusi LU Medicīnas fakultātes studentu zinātniskā pulciņa priekšsēde.

Ar lielu cieņu un mīlestību profesore atcerējās pirmo anatomijas profesoru Dr. Dr. Arsēniju Starkovu, kurš bijis augstas intelligences zinātnieks. 1931. gadā sākās ārstes I. Liepiņas mācībspēka gaitas, kas vijās cauri visam mūžam.

1932. gadā I. Liepiņa ievēlēja LU Medicīnas fakultātes Anatomijas un histoloģijas institūtā par subasistenti. Institūtu vadīja izcilais latviešu anatomijs un antropologs Dr. Dr. profesors Jēkabs Prīmanis.

1936. gadā I. Liepiņu ievēlēja par asistenti. Jaunā asistente apmācīja medicīnas un zobārstniecības studentus histoloģijā, embrioloģijā un anatomijā. Ar sirsniņu histoloģijas pārsniedzēju atcerējās ārsts un latviešu tautā iemīļotais rakstnieks Miervaldis Birze (Bērziņš), jo īpaši izcildams I. Liepiņas smalkjūtību, zinātkāri, nesavtīgumu un labestību.

Reiz no studenta M. Birzes rokām izslīdējis mikroskops un sadalījis sastāvdaļās. Students stāvējis kā sastindzis un domājis, vai jēlkad viņam būs tik daudz naudiņas, lai varētu iegādāt jaunu mikroskopu. Asistente I. Liepiņa, to redzot, mierināju-

si viņu labiem vārdiem un veicīgi savēdusi mikroskopu kārtībā. Šai brīdī nākošais rakstnieks asistenti ieslēdzis uz mūžu savā sirdī (M. Birzes atmiņu stāstījums).

Asistente I. Liepiņa LU Medicīnas fakultātē izturējusi pārbaudījumu Dr. med. grāda iegūšanai (LUMF 05.07.1940. gadā izdotā apliecība ar profesora J. Prīmaņa parakstu). Pārbaudījums bijis daudzpusīgs: visaptverošas zināšanas speciālajā priekšmetā, jāzina visi jaunākie atklājumi dotajā priekšmetā, kas publicēti visu zemju zinātniskajos žurnālos. 1936. gadā zinātniski komandējumi uz Vakarēiropas universitātēm Vācijā, Austrijā, Ungārijā, Itālijā u. c.

1938. gadā I. Liepiņa uzsākusi kopīgas dzīves gaitas, kā profesore teica - ar savu 1925. gada Anatomikumā iestājārbūdu laiku sāpīgo "likteni", toreizējo reflektantu, vēlāk docentu Jāni Arnoldu Eglīti (viņš esot bijis nopietns, bet ar labu humora izjūtu). Divi mūža draugi, kuru mūžs bija skaists dziedājums, kopā izveidoja pirmklasīgu histoloģijas laboratoriju, bija latviešu histologu skolas izveidotāji. Sekoja grūtie kara gadi, svešāte ASV, kur pavādīta mūža lielākā daļa. Svešāte turpināts akadēmiskais darbs, izveidota un iekārtota māja (kas kaut nedaudz atgādināja dzimteni). Mūžs atdots zinātnēi.

Zinātniskais darbs aizsākās Anatomijas un histoloģijas institūtā pie profesora J. Prīmaņa. Viens no pirmajiem zinātniskās pētniecības darbiem bija par *a. lienalis* variāciju "Curvature of the Splenic Artery", "Arteria temporalis likumainība un tās cēloņi". Artērijās pētīja makro- un mikroskopiski. Īpaša uzmanība pievērstā artērijas sienīgas struktūrai. Pētnieciskais darbs bija pada-

rīts, bet 1944. gads visam pārvilkā svītru.

1944. gada rudenī profesora Eglīša ģimene dodas svešātnē. Vispirms uz Vāciju, kur rudenī saistās ar Ernst Moritz Arndt universitāti. Šeit profesore apmācīja studentus anatomijā, embrioloģijā, histoloģijā. Ģimene pārceļas uz Slēzvu, kur I. Liepiņa-Eglīte iegūst privātprakses tiesības ādas un veneriskajās slimībās. Doktors darbojas kā konsultante Britu kontrolkomisijas medicīnas daļā. Professore J. A. Eglītis docēja Baltijas universitātē (BU), kur viņš mudināja un veicināja igauņu, latviešu, lietuviešu jauniešus nepamest mācības. Arī grūtos apstākļos jāmācās, jo "skaistums ir, lai par to priecātos, bet grūtības - lai tās pārvarētu".

1949. gadā Eglīšu ģimene izceļo uz ASV, lai turpinātu akadēmisko un zinātnisko darbu Ohio Valsts universitātes Medicīnas koledžā, Anatomijas departamentā.

Viņi vada un apmāca medicīnas, zobārstniecības un graduēto koledžu studentus anatomijā un neuroloģijā. 1978. gadā profesore I. Liepiņa-Eglīte tiek nominēta ar *Professor emeritus* titulu, bet turpina akadēmisko darbu līdz 1980. gadam.

Laiks no 1931. līdz 1980. gadam atdots topošajiem mediķiem un zobārstriem. ASV periodā (no 1950. g.) profesore ļoti sekmīgi darbojas Ohio universitātē. Viņa ir pirmā (ja ne vienīgā) latvietē, kas aizstāvējusi pilna profesora titulu (*full Professor*).

Profesores zinātniskais darbs 60. - 70. gados koncentrēts, lai pētītu vizuālās sistēmas cilvēkiem un mājdzīvniekiem. Viņa pētīja *corpus ciliare* (stareni) un *acs akomodācijas aparātu*. I. Liepiņa-Eglīte ir starptautiski pazīstamu zinātnisku grā-

matu autore un līdzautore: "*Anatomy and Hystology of the Eye and Orbit in Domestic Animals*", "*The Rabbit in Eye Research*" u. c. [1) Mājdzīvnieku acs un orbītas anatomija un histoloģija; 2) Truša acs pētījumi;

3) Embrionālās augšanas un diferencēšanās analīze cilvēka acs *placa semilunaris*]

Par zinātniskajiem pētījumiem profesore saņēmusi daudz atzīnības rakstu gan Latvijā, gan ASV.

Kā cilvēks viņa bija labestīga, nesavtīga, saistoša stāstītāja, un viņas spriedumi varēja būt asi, bet nekad ne apvainojoši.

Ar lielu gandarījumu profesore uzņēma ziņu, ka viņas LU atkal ir pilntiesīga klasiskā universitāte - tā ir atguvusi Medicīnas fakultāti, "kurai tur esot bijis jābūt vienmēr un mūžīgi" (profesores vēstulē).

I. Liepiņa-Eglīte morāli un materiāli atbalstījusi LU Anatomijas un histoloģijas katedru, pat aizejot aizsaulē, viņa tai atstājusi novēlējumu.

Profesore vienmēr mērķtiecīgi devusies pretim jauniem un jauniem pētījumiem. Aksels Munte teicis: "Tas cilvēkam nav nekā deivs, kas pats sevi nav deivs (*Ce n'est rien d'autre que de na pas donner soi - même*). Professore sevi atdeva visu - cilvēkiem.

LU Medicīnas fakultātes Anatomijas un histoloģijas katedras kolēģi dziļā cieņā un mīlestībā piemin savu Dr. Dr. profesori Irmu Liepiņu-Eglīti, kas 2000. gada 22. jūlijā guldīta zemes klēpi tālajā zemē Amerikā.

Sit tibi terra levis.

RUTA LINDBERGA,
MĀRA PILMANE
Latvijas Universitātes MF anatomijas un histoloģijas katedra

VIEDOKĻI

Ko studenti domā par elektroniskajām publikācijām?

Ja ne tevi, tad tavu draugu noteikti kādreiz būs pārņēmis lielais iedvesmas brīdis, kurā parasti tiek tvertis pēc tuvākā rakstārnika un atkarībā no situācijas un apstākļiem savas pirmās kontūras iegūst Leonardo da Vinči vārda cienīgs lektora portrets vai arī ar Raiņa daiļradi konkurētspējīgs dzejolis par kaut ko vienīgi tev līdz galam saprotamu. Domāju, ka nekļūdišos, ja teikšu, ka katrs otrs students dziļā slepenībā glabā kādu ģeniālu stāstu, dzejoļi, zīmējumu vai formulu... Un katrs trešais ir kaut reizi kārojis to parādīt, ja ne visai, tad vismaz daļiņai no plašās pasaules.

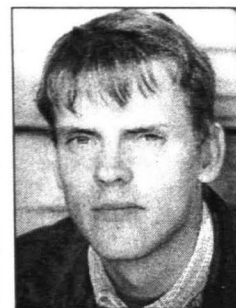
Pārvarot savu "neesošo kautrīgumu" (jo mums visiem taču ir pilnīgi vienīga, ko citi par mums do-

mā, vai ne?), teorētiski pastāv vairākas iespējas, kā tev no talantīga studenta kļūt par slavenu un talantīgu. Viena iespēja ir ņemt savu radaru azotē un taisnā ceļā doties uz savas fakultātes avīzi. Diemžēl šo variantu vairākumā gadījumu praktiski nav iespējams realizēt, jo, pirmkārt, tavai fakultātei nemaz nav (vēl, vairs vai pagaidām) savas avīzes; otrkārt, tu atskārt, ka atklāt savu talantu zem anonīma X (kā to sākumā dara vairākums) un ar melns uz balta uzrakstītu dzejoli rokā iesolot savas fakultātes avīzes redakcijā (kas parasti tā pati Studentu pašpārvalde vien ir) nav savienojamas lietas. Otra iespēja, kas pavisam droši ļauj tev palikt anonīmam, ir izmantot Internetu, un tas nozīmē, ka teorētiski tu savu "ražojumu" vari nosūtīt savas fakultātes mājas lapai.

Diemžēl arī šoreiz draud praktiska izgāšanās, jo, lai arī cik izmisīgi tu meklētu, savas fakultātes mājas lapu diez vai atradīsi. Nav brīnums, ka daudzi mūsu vidū esoši talanti savus domu atspoguļojumus tālāk par klādīti atvilktne ar trim atslēgām tā arī neizlaiž. Jo nav jau īsti kur, un tieši tādēļ rodas jautājums, vai kādam tas vispār ir vajadzīgs? Un tu ir tā reize, kad vienam ir jāsaka – jā, tas ir vajadzīgs un ir vajadzīgs mums pašiem – izteikt savas un uzziņāt citu intereses un zināšanas kā nopietnu dzejoļu un stāstu, tā arī svarīgu zinātnisko pētījumu un atklājumu veidā (stimulējoši, vai ne?). Neaizmirsīsim divas ļoti būtiskas lietas – to, ka šis ir 21. - tehnoloģijas gadsimts, un to, ka katra fakultāte pārējo vidū izceļas ar kaut ko īpašu, citās neesošu, tādējādi

mums pašiem ir jārada iespējas sevi izteikt plašākai pasaulei. Internets ir iespēja, kas ļauj to darīt, neierobežojot sevi ne telpā, ne laikā. Tādēļ varbūt veltīgi ir tie spēki, kas dažās no fakultātēm vēl tiek ieguldīti "mirstošo" fakultāšu avīžu "augšamcelšanai". Tā vietā visām fakultātēm savā radošajā izaugsme būtu jāspēr viens solis uz priekšu un savas intereses un zināšanas jāizsaka, izmantojot fakultāšu mājas lapas Internetā. Tas nozīmētu – veidot savas fakultātes tēlu, veicināt autentisku interesi par studējamo priekšmetu, nepakļaujoties citu diktētiem noteikumiem, un reizē ļaut cilvēkiem arī ārpus tavas fakultātes sienām ko vairāk uzzināt par tevi. Vai tas nav pārāk vilinoši, lai ļautu tam palikt tikai teorētiskā līmenī?

Jānis Aizups,
Bioloģijas fakultāte, 4. kurss:

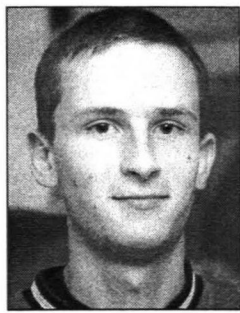

Fakultātei sava mājas lapa – kāpēc ne? Ja ir vēlēšanās, var domāt un taisīt. Grūti teikt, vai mūsu fakultātē būtu tādi cilvēki, kas reāli būtu gatavi rakstīt šādā mājas lapā. Droši vien jau kādi talanti atstātos. Es personīgi – nē, ja nu vienīgi varētu mēģināt uzrakstīt kādu parodiju par studentu dzīvi. Es īpaši ar datoriem un tādām lietām neaizraujos, bet zinu, ka mūsu fakultātē ir samērā daudz studentu, kuriem tas interesētu. Bet ideja pati par sevi ir laba, un es to atbalstu.

Vai jūs publicētos fakultātes mājas lapā?

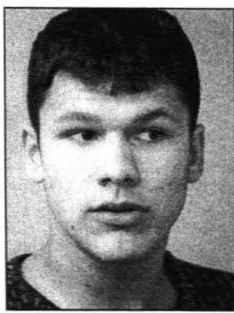
Mārtiņš Opmāns,
Ekonomikas un vadības fakultāte:

Jā, es to visu atbalstu. Mūsu fakultātē pamatsamvisam jau ir izveidots. Problēma varbūt ir tā, ka mums trūkst cilvēku, kas būtu gatavi palīdzēt to visu veidot. Pagaidām es esmu tikai viens, bet zinu, ka ir vēl cilvēki, kas prot veidot avīzi. Viņi tikai nenāk šeit uz studentu pašpārvaldi un nesaka, ka viņi to māk. Būtu labi, ja fakultāšu mājas lapu izveidē palīdzēt varētu, piemēram, tā pati "UA", kaut gan principā mums tas tehniski nebūtu nepieciešams. Savu avīzi savest kārtībā mēs varam arī paši šeit uz vietas. Es uzskatu, ka fakultāšu mājas lapas ir vajadzīga lieta, jo es, piemēram, labprāt lasītu arī citu fakultāšu mājas lapas.

Ivo Berkolds,
Ekonomikas un vadības fakultāte:

Mēs faktiski esam progresā. Ar katru brīdi būs vairāk to, kas skatīsies Internetā, nekā to, kas lasīs avīzi. Interneta mājas lapas ir arī daudz lētāka no resursu viedokļa. Es domāju, ka tas būtu tikai un vienīgi progresīvi, ja mēs pārietu uz mājas lapām. Kaut gan no vienas puses, ja kāda fakultāte taista labu avīzi, vai to vajadzētu likvidēt? Man gan liekas, ka šobrīd labas avīzes nav nevienā fakultātē. Kādreiz mūsu fakultātē bija laba avīze, bet tas nebija ilgaicīgi un bija ar zaudējumiem. Tieši tas, manuprāt, daudzās fakultātēs ir iemesls, kāpēc pašreizējā brīdī avīzes nav. Būtu labi, ja "UA" mājas lapā būtu norādes uz visu fakultāšu mājas lapām. Pozitīvi ir tas, ka šīs mājas lapas būtu pieejamas ne tikai studentiem, bet ikvienam cilvēkam, kas atver LU mājas lapu. Šobrīd mūsu fakultātei jau top sava mājas lapa un arī mums ir ideja veidot tajā sava veida studentu zinātnisko darbu arhīvu. Ideju par fakultāšu mājas lapām es, protams, atbalstu. Jo vairāk informācijas būs šādās mājas lapās un jo nopietnāka tā būs, jo labāk.

Evisa Ābolaņa,
Bioloģijas fakultāte:

Mājas lapa Internetā būtu labāks variants par fakultātes avīzi. Datoru man neviens deguna galā neaizstieps... Internetā arī būtu iespējams publicēt apjomīgāka rakstura darbus, kas avīzē reāli neieiet. Interesanta ideja ir savas fakultātes mājas lapā publicēt bakalaura un kursa darbus.

No vienas puses – katrs muļķis tad uzskatīs, ka viņa bakalaura darbs katram ir jāizlasa, kamēr fakultātē to novērtēs kā neapmierinošu.

No otras puses, lielās publicitātes vārdā students mājas lapā varēs ievietot nevis savu, bet gan no kāda slavena žurnāla izkorģētu darbu. Tā kā cilvēks nekad nevar izlasīt visus žurnālus, tas var palikt arī neatklāts. Tas labais, ko no tā visa varētu gūt, būtu iespēja tikt pamānītam, piemēram, no sava nākamā darba devēja puses. Fakultātes mājas lapa būtu arī iespēja kautrīgajiem rakstīt, zinot, ka neviens to neuzziņās.

Ilze Mūrniece,
Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte:

Es domāju, ja mūsu fakultātei būtu sava mājas lapa – es tajā neko nerakstītu. Esmu nedaudz par slinku tam. Tas būtu noderīgi cilvēkiem pirmajos divosursos. Un, protams, arī tiem, kas aktīvi piedalās savas fakultātes dzīvē. Ideja ir ļoti laba, bet ir tāda lieta – lai cilvēki tiktu pie Interneta, viņiem ir vai nu jāmaksā vai arī jāstāv garās rindās, jo visās fakultātēs datoru skaits tomēr ir ierobežots. Tādēļ ne visiem šī fakultātes avīze būs pieejama elektroniskajā versijā. Tie, kas aktīvi lieto Internetu, avīzi arī apskatīs. Bet ir vesela grupa tādu cilvēku, kas Internetu nelieto. Es tomēr uzskatu, ka mūsu fakultātē atstātos tādi cilvēki, kas būtu gatavi strādāt pie šādas mājas lapas izveides. Patīkami būtu arī, ja šo ideju atbalstītu fakultāšu dekāni.

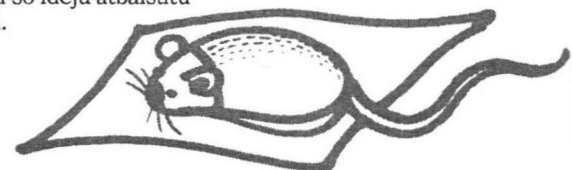

Zintis Varts,
Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte:

Tā ir laba un nepieciešama lieta. Tiem studentiem, kuriem līdz šim nav bijusi iespēja kaut kur publicēties, šāda fakultātes mājas lapa būtu laba iespēja parādīt sevi apkārtējiem. Mūsu fakultātei jau it kā ir sava mājas lapa, kas "iet zem" Latvijas Universitātes. Ir Jauņās Ģeogrāfu skolas mājas lapa, ko mēs, studenti, paši veidojam un kurā paši liekam iekšā informāciju. Es domāju, ka mūsu fakultātē noteikti būs cilvēki, kas labprāt kaut ko rakstītu. Ja būtu tāda iespēja, es piekristu savas fakultātes mājas lapā ievietot savu kursa darbu. Es atbalstu šo ideju, kāpēc gan ne?

GITA LIEPIŅA

zīmējumi ANDA LASE

Svētdiena Internetā ar Ivaru Lāci

Vai tu zināji, ka Internets ir valsts bez valdības un robežām, ka tā ir "zeme par brīvu" ar 250 miljoniem iedzīvotāju un 377 miljardiem USD apgrozījumu gadā? Ja jā, tad saulainajā 1. oktobra svētdienā tu varēji arī neatnākt uz Kronvalda parku, kur gandrīz piecu stundu garumā notika pasākums "Svētdiena Internetā". Ikvienam interesentam šeit bija iespējams kā teorētiski, tā arī praktiski iepazīties ar virtuālo Interneta pasauli. Un šoreiz tam, vai ar datoru tu strādā ik dienas vai arī par tā eksistenci zini tikai no citu stāstītā, patiešām nebija nozīmes. Garlaikoties nevajadzēja, jo ikviens varēja izvēlēties, kuru no divām parkā uzceltajām teltīm apmeklēt kā pirmo – centrālo, kurā dažādu lektoru izpildījumā bija iespējams noklausīties piecus lekciju ciklus – par Interneta ābeci, Internetu un izglītību, Internetu mājās, Internetu darbā un Internetu un medijiem, vai arī lielo, kurā visu redzēto un dzirdēto pie kāda no 80 datoriem varēja izmēģināt arī praktiski. Katrs pasākuma apmeklētājs šeit varēja atrast to lauciņu, kas varbūt vēl bija neapgūts, lainu kom-

petentu cilvēku pavadībā droši iesolotu informācijas tehnoloģijas gadsimtā.

To, cik svarīgs Internets ir visai Latvijas nākotnei, pierādīja arī vairāku prominentu personu klātbūtne kā šī pasākuma atklāšanas, tā arī norises gaitā. Ar oficiālu uzrunu pasākumu atklāja Latvijas prezidentes dzīvesbiedrs, LU informātikas tehnoloģijas daļas speciālo projektu konsultants un informātikas profesors Kvebekas universitātē Monreālā, vienā personā – Imants Freibergs. Savā uzrunā viņš pieminēja globalizācijas laikmetu, kurā šodien esam nonākuši, un informācijas sabiedrību, kurā gribam nokļūt. Viņš atzīmēja, ka būs gan ieguvēji, gan arī zaudētāji, kā priekšnoteikumus Latvijai minot labi sagatavotos informācijas tehnoloģijas speciālistus un sabiedrības lielo interesi par šo jomu.

Pasākumu ar savu klātbūtni bija pagodinājis arī Latvijas Republikas ministru prezidents Andris Bērziņš. Viņš izteica atzinību par plašo informācijas klāstu, kuru, pateicoties šim modernās tehnoloģijas laikmetam, mēs varam iegūt gandrīz jebkurā Latvijas vietā.

Viņš arī atzina, ka temps, kādā Latvijā ienāk modernās tehnoloģijas, varētu būt daudz straujāks, jo galveno tehnoloģiju pieejamība šodien ir tā, kas nodrošina mūsu valsts attīstību.

Ar interesantu uzrunu visus klātesošos sveica Rīgas mērs Andris Argalis. Tieši viņš bija viens no tiem nedaudzajiem cilvēkiem, kurš uzsvēra neaizmirst dzīvo kontaktēšanos vienam ar otru.

"Šodien ir tāda divējāda sajūta – ārā ir ļoti skaists laiks, un tajā pašā laikā mēs esam šo jaunatni jau ievilkuši šeit, šajā teltī, tuvāk pie Interneta...," tā oficiālās uzrunas noslēdza Rīgas mērs.

Lai arī laiks ārā patiešām bija jauks, bija vērts to pavadīt, iegūstot vērtīgu informāciju gan par studiju programmām un stipendijām Internetā, gan par tālmācības iespējām Latvijā, gan par Interneta banku studentiem, gan... un tā varētu turpināt vēl ilgi. Kā šī pasākuma saldo ēdienu gribētu minēt ikvienam dāvāto iespēju piedalīties dzīvajā sarunā, čatojot ar LU rektoru Ivaru Lāci, aktrisi Agnesi Zeltiņu un "Spicās" avīzes padomnieku Viesturu Kavacu.

Rektors atbalsta on-line dialogu

Šajā sakarībā uz nelielu čatu, šoreiz gan bez Interneta starpniecības, aicināju mūsu rektoru Ivaru Lāci.

- Redzot jūs šeit - "Svētdienas Internetā" - vēlos jautāt, kāda dalība šai pasākumā ir LU, respektīvi, vai jūs šeit atrodaties kā LU rektors vai arī kā vienkāršs Interneta cienītājs?

- Es domāju, ka mani uzaicināja šeit kā rektoru.

- Zinot to, ka Internets Latvijā ir ienācis samērā nesen un liela sabiedrības daļa ar to vēl ir uz "jūs", interesanti būtu uzzināt, kāda bija jūsu pirmā sastapšanās aci pret aci ar Internetu?

- Pirmo sastapšanos ar Internetu es esmu jau aizmirsis. Tas varētu nozīmēt vai nu to, ka man ir ļoti vāja atmiņa, vai arī to, ka es jau diezgan sen esmu pieradis lietot Internetu kā instrumentu. Es tiešām neatceros pirmo sastapšanos, bet tā varēja būt pirms diviem vai trim gadiem, un droši vien tā bija darba vajadzībām.

- Tātad šodien Internets jums nav problēma.

- Tā arī nevarētu teikt. Mani mulsina Interneta raibums. Man vienmēr patīk, ja kāds man jau ir sameklējis taciņu, pa kuru tad es varu doties, jo visi tie meklēšanas algoritmi veciem cilvēkiem tomēr ir par grūti. Un es jau esmu diezgan sens...

- Redzot šodien jūsu čatošanu, man radās ideja par kaut ko līdzīgu starp jums kā LU rektoru un mums kā jūsu studentiem. Tādēļ vēlos zināt, cik reāla būtu iespēja veidot, piemēram, reizi mēnesī dzīvo sarunu ar jums - izmantojot Interneta sniegtās iespējas?

- To noteikti var darīt, un es to noteikti atbalstu. Tas var būt čats, tās var būt e-pasta vēstules. Jo faktiski, ja ir konkrēts jautājums, tad, es domāju, daudz ko var atrisināt. Tā pat varētu kļūt par sistēmu.

- Nobeigumā jūsu novēlējums visiem jau esošajiem un nākotnē vēl tikai topošajiem Interneta lietotājiem.

- Es visiem novēlu maksimāli ātri aprast ar Internetu, jo bez tā mēs nevarēsim dzīvot, un lietot to ar prātu!

GITA LIEPIŅA

KONKURSI

Parunāsim par...

Jā, par ko gan mēs visbiežāk parunājam savā starpā? Par gaidāmo laiku? Par politiku? Protams, ja mums ir jau pāri..., par savām un paziņu slimībām. Un vēl, jebkurā vecumā - par "kas un ar ko". Bet "starp mums, meitenēm" ne mazāk aktuāla tēma visos laikos bijusi arī skaistums, skaistumkopšana un kosmētika. Un tieši runājot par kosmētiku, vai mēs vienmēr viena otrai varam un protam ieteikt to labāko?

Statistika liecina, ka pasaulē 91% sievietes lieto kosmētiku. Bet cik no tām, pirms iegādāties un sākt lietot kādu kosmētikas produktu, ir konsultējušās pie speciālista - kosmetologa? Jo, kā izrādās - ar kosmētiku tāpat kā ar medikamentiem - nedrīkst pirkt to, kam skaistāks iesaiņojums vai jaukāka smarža. Arī, ja tava draudzene to lieto, tavai ādai tas pats produkts var izraisīt katastrofu. Un ne jau tāpēc, ka konkrētā kosmētikas firma būtu slikta, bet tāpēc, ka tu tā isti nemaz nepazīsti pati savu ādu, nezini, kas tieši tev vajadzīgs. Ne visos veikalos, kur var nopirkt kosmētiku, pārdevējas ir zinošas un profesionāles kosmetologas. Un tu, priecīga par jauno pirkumu, palēkdamās dodies mājās, lai ātrāk to izmēģinātu. Bet, diemžēl, jau pēc pa-

ris dienām nespēj izlemēt, vai to "nolādēto draņķa" krēmu (kura dēļ sametās tādas pumpas, ka tas jaukais puisis tusiņā, vienreiz uzmetis savu skatu, vairs to neatkātoja) vienkārši izmest miskastē vai "iesmērēt" kādai sāncensei draudzenei...

Un, ja jau runājam, tad runājam. Arī par dekoratīvo kosmētiku. It kā jau nedzīvojam, piemēram, Papua - Jaungvinejā, kur dažās ciltīs vēl šodien pēc krāsas un krāsošanās stila var noteikt, pie kādas sabiedrības šķiras konkrētais indivīds pieder. Bet vai pie mums daudz kas ir mainījies? Piemēram, lielākajai daļai "čakenes meiteņu" tieši tas arī ir kā uz pieres rakstīts un pārsvarā, tieši pateicoties dekoratīvajai kosmētikai.

Nu ko, lai mēs ar sevis izskaistinašanu nepārcenstos vai arī pretēji - nekompleksētu par savām īsajām skropstām vai plānajām lūpām, jo "tādām jau kosmētika vispār nepieņāv", var ieteikt pastudēt grāmatas par kosmētiku un kosmētiku (sākot ar ārstniecisko līdz dekoratīvajai). Šādas grāmatas, "ābeces" un brošūriņas diezgan plašā sortimentā satopamas gan Stacijas tunelī, gan lielākajās grāmatniecībās. Bet no pašas pieredzes zinu, ka zināšanas dažkārt labāk "aizķeras", ja tās dzirdētas kādā laba speciālista izpildījumā. Tā, piemēram, man bija tas prieks apmeklēt divu pakāpju skaistumkopšanas

kursus pie kosmētiskās firmas "AVON Latvija" kosmetologes Solveigas, pēc kuru beigšanas zinu gandrīz visu par šīs konkrētās firmas piedāvāto produktu specifiku un arī - beidzot - par sevi pašu, gan savu sejas un acu formu, gan sava tipa toņu paleti, gan tieši savam ādas tipam piemērotus kopšanas līdzekļus, gan arī dekoratīvās kosmētikas pielietojumu konkrētam gadījumam. Bet ar to man vēl nebija gana. Ja jau urbjas kādā lietā, tad līdz pamatiem. Tāpēc izvēlējos apmeklēt mūsu Universitātes Medicīnas fakultātes piedāvāto "C" daļas kursu "Medicīniskās problēmas kosmētoloģijā" pie profesora Miltiņa. Nu, no dažām jau noklausītajām lekcijām jāsaka - vienreizēji! To būtu vērts uzzināt katrai sievietei! Tad mēs vis neskatītos uz TV šopā reklamētajiem dārgajiem anticelulīta līdzekļiem kā uz pēdējo glābiņu, cerot, ka tas, vienreiz uzsmērēts, atrisinās visas mūsu problēmas.

Mūsu veselība un skaistums ir mūsu pašu rokās. Bet tur, kur mūsu rokas nesniedz, tomēr vaicāsim padomu profesionāļiem. Un kas vēl interesantāk - arī katra pati varam kļūt par šādu lietpratēju. Šo iespēju mums piedāvā jau pieminētā starptautiskā kosmētikas firma AVON, kuras patiešām kvalitatīvo kosmētiku firmas pastāvēšanas 114 gados iepazīnušas sievietes (un ne tikai)

vairāk nekā 135 valstīs. Un tāpēc varbūt tieši tu esi tā, kas būs nākošā AVON konsultante. (Informācija pa tālr. 9468449 vai e-mail: inesep@ex.ru.lv).

Un tagad, kā jau parasti - mūsu iecienītais konkurss, kura 3 uzvarētāji, kā vienmēr, saņem vērtīgas balvas, šoreiz - kosmētiku no AVON.

1. Kurā valstī 1886.gadā nodibināja skaistumkopšanas produktu ražošanas un tiešās izplatīšanas kompāniju, kuru 1930.gadā pārdēvēja par "AVON"?

- A. Anglijā;
B. ASV;
C. Polijā;
D. Vācijā.

2. Cik bieži iznāk AVON preču katalogs?

- A. Reizi gadā;
B. Reizi ceturksnī;
C. Reizi mēnesī.

3. Kā jūs domājat, kuru no kosmētikas produktiem pasaulē sievietes iegādājas visbiežāk?

- A. Lūpu krāsu;
B. Matu laku;
C. Roku krēmu.

4. Kuram/-iem no minētajiem dabīgajiem ekstraktiem un eļļām, ko bieži lieto kosmētikas rūpniecībā, piemīt ādas šūnas atjaunojošas īpašības?

- A. Mandeļu eļļai;
B. Klīngerišu ekstraktam;

C. Mežrozīšu eļļai;
D. Linsēkļu eļļai;
E. Visiem minētajiem.
5. Kuram no ādas tipiem atbilst šīs pazīmes: matēta, nespodra, nelielas poras, ātri veidojas krunciņas, ādas virskārta ir plāna.
A. Normāla āda;
B. Taukaina āda;
C. Sausa āda.

Atbildes (lūdzam norādīt arī savas koordinātes) uz konkursu 7 dienu laikā no avīzes iznākšanas dienas sūtiet uz e-mailu inesep@ex.ru.lv, vai nesiet uz "Universitātes Avīzes" redakciju Raiņa bulv.19, 136. telpā. Veiksmi!

Paldies visiem, kas piedalījās iepriekšējā konkursā kopā ar Rīgas Zoodārzu. Un tā - uz iepriekšējā konkursa jautājumiem trīs pirmie pareizi atbildējušie ir:

Raimonds Viļums (LU FMF);
Dace (Reliģisko zinātņu studiju progr.);

Kristīne Tovmasjana (Geogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte).

Apsveicam! Lūdzam savas balvas saņemt "UA" redakcijā! Konkursa pareizās atbildes bija: 1.a); 2. b); 3. a); 4. b); 5. b).

Krimjas fakultātes studente INESE PASTARE

Jumava iesaka

Izdevniecība "Jumava" vēlas iepriecināt un iepazīstināt studentus ar jaunām, interesantām un vajadzīgām grāmatām.

Septembra sākumā apgāda "Jumava" grāmatniecības poētiskajā kafēnīcā "Amanda" notika grāmatas "SIEVIETES - DRAUDZENES VAI IENAIDNIECES" atvēršanas svētki. Kopā ar psihoterapeitu Māri Siliņu un populārām draudzenēm - rakstniecei Moniku Zīli un psihiatri Lūciju Lapiņu, aktrisēm: māti un meitu Dzintru un Kristīni Klētniecēm, LTV raidījuma "Kakša zābaki" veidotāju žurnālisti Ievu Bindari un žurnāla "Sveiks un Vesels" redaktori Aiju Kažoku - nenopietnā psihoanalīzes seansā tika noskaidrots, kas ir Venēras meitas, maniakālās tīrītājas, kraukļu mātes, svētās liekules, super-

ma un kas tas ir - draudzība? Grāmata viņam esot bijusi "forša ekskursija sievietes pasaulē".

Draudzenes Ieva un Aija, kas esot *beibes* vai supersievietes, atbildot uz jautājumu, vai nestrīdas, sacīja, ka nav taču precējušās, kāpēc tad jāstrīdas? Viņas arī ir nodomājušas izmēģināt visus grāmatā minētos sieviešu tipus un, ja būs grāmatas aizvēršanas svētki, paziņot rezultātus. Pie tam grāmata esot kā labs horoskops, ver vaļā jebkuru lapusi, baksti ar pirkstu, un tas ir kā par mums.

I z m ē ģ i -
nā m!

tenums vai saputots baltums - vairākuma receptu neatņemama sastāvdaļa. Šajā grāmatā atradīsiet gan parastas, gan neparastas receptes, kas mudinās izmēģināt savu pavārmākslu un rosinās ēstgribu. Piemēram, vai zināt, kā pārbaudīt olas svaiģumu, kā tās pareizi uzglabāt?

Izmēģiniet jau rīt no rīta!
"Brašais Maksis" (2 personām, pagatavošana - apmēram 15 min.)

1) Maizi apziež ar sviestu, uzliek šķiņķa šķēles. Katru rīku novieto uz sava šķiņķa.

mācība palīdzēs pagatavot šos ēdienus. Tā ir grāmata, kas spēj sagādāt prieku un ļoti labi piemērota arī dāvanai.

Ne mazāk interesanta un noderīga ir grāmata "SENDVIČI & GRAUZDĒTAS MAIZĪTES".

Tomēr ēdot dažiem dažreiz, citiem jau par zināmu kaiti kļuvusi kaloriju skaitīšana. Te lieti noder "Jumavas" grāmata "KALORIJAS". To lasot, uzzināsiet, kādi ir veselīga uztura principi, cik kaloriju dienā nepieciešams, cik kaloriju patērējam strādājot un sportojot, kā

bas integrācijas procesā. Klara Hallik "Language Policy as a Means OF Inclusion and Exclusion."; Vīneta Poriņa "Indivīda un sabiedrības multilingvisms Latvijā: situācija un prognozes"; Pēteris Laķis "Nacionālās kultūras identitāte un multikultūras sabiedrība"; Rihards Kūlis "Nacionālā identitāte un kultūru dialoga iespējamība" u. c.

KONKURSS

Jums ir iespēja vinnēt kādu no minētajām grāmatām, tā ir patiešām lieliska izdevība!

1. Kas ir grāmatas "Sievietes - draudzenes vai ienaidnieces" autore?

2. Vai apgāds "Jumava" 1999. un 2000. gadā ir izdevis Monikas Zīles darbus, ja ir, - kādus?

3. Kurā "Jumavas" grāmatā varam atrast grauzdētu maizīšu ar jēra gaļu un

39. lpp: "Lai būtu neizsakāmi sievišķīga, šodien ar skaistumu vien nepietiek: supersievietei jābūt emancipētai un autonomai, mātišķai un tik seksuālai, ka aizraujas elpa, tomēr ne pārspīlēti erotiskai, jāstrādā algots darbs un jābūt ģimeņniskai, intuitīvi jūtīgai un izcili intelligentai, dzīvesgudrai un mazliet atsvešinātai no dzīves, īstai veiksmīniecei, spējīgai pielāgoties un spējīgai pretoties, pakļāvīgai un neatkarīgai, un, ja vien iespējams, jābūt rotaļīgi jautrai kā pusaugu skuķei, jo būt nopietnai un pieaugušaī patlaban galīgi nav modē."

"Jumavā" tiek veidota un izdota brīnišķīga, savdabīga pavārgrāmatu sērija "Katrai gaumei". Un tā - "OLAS". Mūsdienu virtuve nav iedomājama bez olām. Vesela ola, dzel-

2) Pannā sakarsē eļļu un iesit 2 olas, cep apmēram 5min., turklāt liesmu pakāpeniski samazina.

3) Saišķīti lociņu nomazgā, ļauj labi notecēties, sagriež. Sagriež strēmlelēs marinētu gurķi.

4) Vēršācis noņem no pannas un novieto uz katras šķiņķmaizītes. Apkaisa ar lociņiem, sāli un pipariem.

5) "Brašo Maksis" izrotā ar tomātu gabaliņiem un gurķu strēmeliņiem, tūlīt pasniedz galda.

"SIERS". Šis izdevums jūs pārliecina par to, ka sieru var izmantot ne tikai kā sviestmaizīu uzgriežamo vai arī īpašās sieru platēs. Pietiek grāmatu pašķīstīt, aplūkot tās oriģinālo veidojumu, ieskatīties lieliskajos krāsu attēlos un bagātīgajā izsmalcināto receptu klāstā, lai gribētos visu arī pašam nobaudīt. Izsmeļoši norādījumi un uzskatāma infor-

novērtēt savā ķermeņa svaru, izmantojot ķermeņa masas indeksu. Tabulās atradīsiet informāciju par pārtikas produktu un ēdienu uztura un enerģētisko vērtību. Tā palīdzēs izvēlēties pilnvērtīgu uzturu un būt slaidam.

Studijām, kā arī visiem interesentiem noderīga grāmata - "INTEGRĀCIJA UN ETNOPOLITIKA". Izdevumā publicēti starptautiskās konferences "Valsts etnopolitika virzībā uz pilsonisku sabiedrību" materiāli. (Konference notika 1998.gada rudenī). Piemēram, Ina Druviete "Valsts valoda Latvijas sabiedrī-

m a n g o recepti?

4. Kādi ir "Jumavā" izdoto Ūtes Erhartes grāmatu nosaukumi?

5. Vai grāmatā "Integrācija un etnopolitika" ir iekļauts S. Lasmanes raksts "Integrācija un etniskā identitāte nākotnes ētikas kodeksā"?

Lai jums izdodas!

Sagatavojusi ZANE STRODE

SPORTS

Starptautiskais futbola mikromačs

Futbola mača dalībnieki, prof. Pāvils Štolls un prof. Janina Kursīte (abi ar bumbu rokās)

5. oktobrī Ukrainu vidusskolas viesmīlīgajā sporta zālē norisinājās futbola mikromačs starp ārzemju un latviešu studentiem. Interesantajā mačā virsroku guva Latvijas studenti, uzvarot ar rezultātu 6:3.

Šis, ar Filoloģijas fakultātes iniciatīvu organizētais, pasākums savā ziņā bija unikāls, jo ir pirmais Latvijas Universitātes vēsturē starptautiskais humanitāro zinātņu fakultāšu studentu un ārzemju studentu mačs. Ārzemju komandā spēlēja mūsu Universitātē studējošie - trīs čehi, viens Amerikas latvietis, viens poļi un viens somis.

Tas reizē bija arī pirmais solis, kad "divi zaķi tika šauti vienā reizē" Lat-

vijas un Ukrainas zinātniskajā un studiju sadarbībā, jo LU ir sadarbības līgums ar Kijevas universitāti, ko savā laikā parakstīja Juris Zaķis un Kijevas universitātes rektors.

Futbola mača starplaikā uzstājās Ukrainu vidusskolas 1.-4. klašu bērnu etnogrāfiskais deju ansamblis. Ļoti netipisks futbolam bija arī dūdu pavadījums, ko gan pirms mača, gan arī starplaikā un nobeigumā spēlēja Filoloģijas fakultātes ārējo sakaru koordinators Valdis Muktupāvels. Varētu teikt, ka tas bija pasākums, kurā humanitāro zinātņu fakultāšu studenti un mācībspēki gribēja parādīt, ka viņi nav tikai "zinātnes galdiņa" urbēji, bet var arī iesaistīties fiziskās cīņās, t.i., šoreiz futbola cīņās.

Tā nu ir sagādījis, ka Filoloģijas fakultāte atrodas blakus Ukrainu vidusskolai un abām ir kopēja no padomju laikiem martota, nesakopta teritorija, kas atgādina vienu lielu "mēness ainavu", kur staigā suņi, dzērāji un visi tie, kam nav slinkums. Filologi ir uzaicinājuši pazīstamo ainavu arhitekti Gundegu Samoviču, lai izveidotu ar Ukrainu vidusskolu kopēju teritorijas labiekārtošanas plānu, kā rezultātā apkārtnē būs apzaļumota, tiks izveidota atpūtas sporta zona. Tas, protams, prasīs no LU, Ukrainu vidusskolas un sponsoriem lielus finansiālus līdzekļus, bet tas ir tā vērts, jo sakārtošanas rezultātā teritorija vairs nebūs caurstaigājama, būs sakopta.

Starptautisko futbola komandu vadīja tulkotājs un pedagogs no Prāgas prof. Pāvils Štolls, kas pastāstīja: "Šogad pirmo reizi starp LU un Čehiju ir noslēgta plašāka sadarbības programma, kas ir ļoti svarīga, jo Čehijā māca latviešu valodu kopš 90-tā gada, bet pietrūkst mācībspēku, kas varētu mācīt latviešu valodu. Šeit palīgā nāca tieši LU Filoloģijas fakultāte. Šis mačs ļoti labi iekļāvās latviešu valodas apmācības programmā, jo mēs cīnāmies ar latviešu valodas zināšanām ar visu sirdi, tieši tāpat kā šajā mačā. Mēs Latvijā pavadījām vienu mēnesi, ne vienmēr esam uzvarējuši, tāpat arī šajā simboliskajā sadraudzības mačā. Jāsaka, ka latviešu valodas apmācībai ļoti palīdzēja viesmīlīga vide un atsauce no studen-

tu un pasniedzēju puses."

Kā minēja Filoloģijas fakultātes dekāne J. Kursīte, 2000. gada mācību programmā ārzemniekiem kopā piedalījās 13 cilvēki - seši čehi, trīs poļi, divi amerikāņi, viena somiete, viena lietuviete. Jāsaka, ka tas bija riskants solis, jo, apvienojot šos studentus no dažādām valstīm, mēs nezinājām, kāds ir viņu zināšanu līmenis, taču ārējo sakaru daļas vadītājas Alīnas Grzibovskas ierosinājums veidot šādu apvienoto studiju grupu mums likās interesants, un mēs to pieņēmām. Mēs meklējam ceļus un veidus arī latviešu valodas apmācības programmu optimizēt Filoloģijas fakultātē, un tā varbūt bija pir-

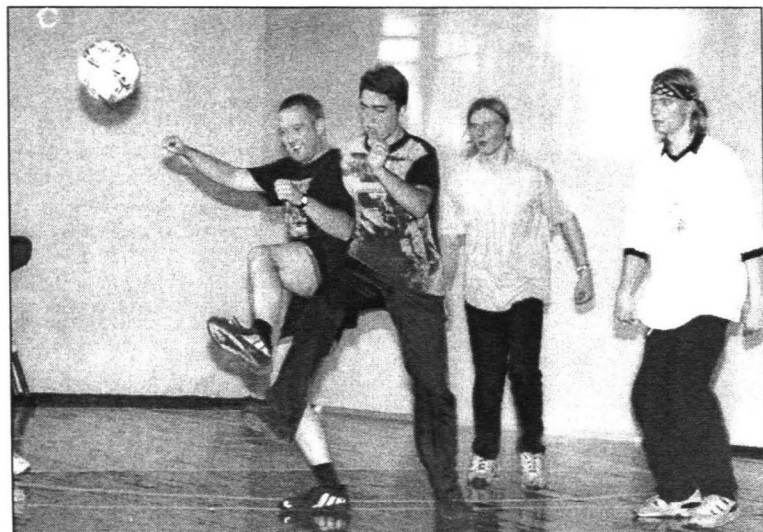
mā uzvara. Vienlaikus mums nopietni jādomā par programmas pilnveidošanu, kā arī jāpārdomā latviešu valodas apmācība ārzemniekiem Filoloģijas fakultātē.

Mēs tāpat esam ieinteresēti Filoloģijas fakultātē paplašināt slāvu valodu studijas ar ukraiņu valodu un literatūru.

Gan no futbola mača, gan no sarunām, kas risinājās pēc futbola spēles, varēja redzēt, ka filologi ir kārtīgi sarosījušies un grib atgūt starptautiskajā studiju un zinātniskajā sadarbībā iesaisto.

Lai viņiem veicas!

MAREKS LAUVA

RE, KĀ

Sezona mūs ietekmē

Ļoti daudzi no mums sliktāk jūtas tumšajās rudens un ziemas dienās, bet atplaukst gada gaišajā pusē. Tomēr ar šo nomācošo ietekmi ir iespējams tikt galā.

Tiem, kuri izjūt sezonālo depresiju, ir tendence pārāk daudz gulēt, pārēsties (it īpaši kaut ko treknu un saldu), līdz ar to pieņemties svarā, viņiem ir koncentrēšanās grūtības, enerģijas un motivācijas trūkums.

Sos simptomus aprakstījis ārsts Normans Rozentāls (*Norman Rosenthal*) un viņa kolēģi no Nacionālā Garīgās Veselības institūta.

Rozentāls pats cieta no sezonas depresijas, viņš rakstīja: "Kad es atbraucu uz Ameriku no Dienvidāfrikas, nekādi nevarēju pierast pie garajām vasaras un īsajām ziemas die-

nām. Garajās Ņujorkas vasaras dienās jutu neizsīkstošu enerģiju, bet, kad to garums sārūka, pēkšņi sajutu spēku izsīkumu un iztukšotību."

Rozentāls, tagad Džordžtaunas universitātes psihiatrijas profesors un "Ziemas skumju" autors, apgalvo, ka sezonas depresija ir vairāku faktoru kombinācija - iedzimtība, stress, gaismas trūkums. Parasti šāda veida depresija sākas tumšajos mēnešos un beidzas, sākoties pavasarim. Tās simptomi:

- * Miegainība. Pārlika nepieciešamība gulēt. Grūtības piecelties rītos.

- * Izmaiņas apetītē, visbiežāk pārēšanās. Tieksme pēc ogļhidrātiem bagātas barības, saldumiem. Svara pieaugums.

- * Nomāktība - bezcerības, vainas,

izmisuma sajūtas.

- * Enerģijas zudums, motivācijas trūkums. Pārāk liels nogurums, lai veiktu visvienkāršākos darbus.

- * Radošās problēmas, grūtības koncentrēties un pieņemt lēmumus. Paši vienkāršākie uzdevumi šķiet sarežģīti.

- * Intereses zudums par pretējo dzimumu, nesabiedriskums.

Rozentāls apgalvo, ka no sezonas depresijas vairāk cieš tie, kas dzīvo tālāk uz ziemeļiem. Piemēram, Floridā tikai 2% piemēklē šādas problēmas. Kā liecina pētījumi, īpaši pakļautas sezonas noskaņojumu maiņām ir sievietes no 20 līdz 40 gadiem. Tomēr ne visiem, kam rodas problēmas ziemas periodā, ir depresija. Pēc Rozentāla, 14% no Amerikas iedzīvotājiem izjūt zie-

mas depresiju. Labākais veids, kā ar to tikt galā, ir pēc iespējas vairāk laika pavadīt svaigā gaisā, uzturēties gaiši apgaismotās telpās, nodarboties ar fiziskiem vingrinājumiem.

Tiem, kuri krasi izjūt sezonas maiņas, var rasties sociāla rakstura problēmas. Iespējams, ka gani kalnos var daudz ēst un gulēt ziemā, bet aktīva sabiedriska dzīve nelabprāt dod atlaides.

Visi speciālisti atzīst: kad nākas saskarties ar "garo mēnešu problēmu" - iedeziet gaismu. Efektīvs apgaismojums ir lieliska terapija. Lai pretotos sezonas depresijai:

- * Apgaismo vidi, kurā uzturies, cik spoži vien iespējams. Pavadi pēc iespējas vairāk laika svaigā gaisā. Darbavietā būtu labi sēdēt blakus logam.

- * Būtu vēlams ievērot pastāvīgu miega režīmu. Pareiza miega higiēna nodrošina možumu; mēģini nepiecelties no gultas pārāk vēlu.

- * Seko, lai tava diēta būtu sabalansēta. Nepārtiec vienīgi no kūkām un šokolādes.

- * Nepamet novārtā savu fizisko pusi. Vingro, vēl labāk nodarboties ar fizikultūru ārā.

- * Mēģini samazināt savu stresa līmeni. Atlic svāīgākās pārmaiņas dzīvē uz sev labvēlīgāku laiku.

- * Ja vari atļauties, atvaļinājumu pavadi saulē un siltumā.

Labākais veids, kā cīnīties ar ziemas nomāktību - piemānīt ķermeni un likt tam domāt, ka ir vasara.

Tulkojis ANDA LASE

REKLĀMA, SLUDINĀJUMI, INFO

LU SPORTA KLUBS "UNIVERSITĀTES SPORTS" PIEDĀVĀ
SPORTA NODARBĪBAS LU MĀCĪBSPĒKIEM

Sporta zāle	P	O	T	C	P	S	Sv
Aspazijas b.5 sporta spēļu zāle	Basketbols 11.00 - 12.00	Basketbols 8.00 - 10.00 Basketbols 11.00 - 12.30	Basketbols 11.00 - 12.00	Basketbols 8.00 - 10.00 Basketbols 11.00 - 12.30			
Aspazijas b.5 Vingrošanas zāle		Aerobika 11.30 - 12.30		Aerobika 11.30 - 12.30			
Kr.Valdemāra 48 Sporta spēļu zāle			Volejbols 10.00 - 12.30	Basketbols 12.30 - 14.30		Volejbols 19.00 - 22.00	Basketbols 9.30 - 10.00 Basketbols 19.00 - 22.00
Aspazijas b.5 Veselības un rehabilitācijas centrs		Atlētiskā vingrošana 10.00 - 11.00	Atlētiskā vingrošana 10.00 - 11.00 12.00 - 13.00	Atlētiskā vingrošana 10.00 - 11.00	Atlētiskā vingrošana 10.00 - 11.00 12.00 - 13.00 18.00 - 19.00		

Volejbols

23. oktobrī LU kausa izcīņas ietvaros sāksies volejbola turnīrs. Spēļu norises vieta - Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte (Jūrmalas gatve 74/76). No katras fakultātes drīkst startēt tikai viena komanda. Izloze notiks 19. oktobrī pl. 16, klubā

"Universitātes Sports" (Aspazijas bulv. 5).

Basketbols

27. oktobrī Latvijas Nacionālajā sporta skolā (Sporta ielā 13/15), notiks Basketbola diena. Aicināti visi, kas grib spēlēt basketbolu, kā arī līdzjutēji. Pieteikšanās uz vietām.

Izīrē

dzīvokļus (neremontēti), 50 - 128 m². Iespējams izīrēt pa istabām. Cena - Ls 1,5 par m² + komunālie maksājumi + 1 mēneša drošības nauda. Zvanīt pa tel. 7311680, darba dienās no plkst. 11.00 - 17.00.

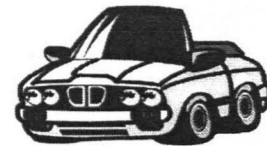
Meklēt
Atrast Pirk
Pārdot
Kontakti

Jūsu
sludinājumi
Internetā

www.fail.lv

AUTOSKOLA

Auto Prieks

Rudens atlaides studentiem!

Līdz novembra beigām visās autoskolas filiālēs milzīgas atlaides:

Teorētiskai apmācībai **50%**

Praktiskai vadīšanai **20%**

Tikai mūsu autoskolās:

datorizēta CSN apmācība; mūsdiācīgas praktiskās braukšanas mašīnas; grupas latviešu un krievu valodā.

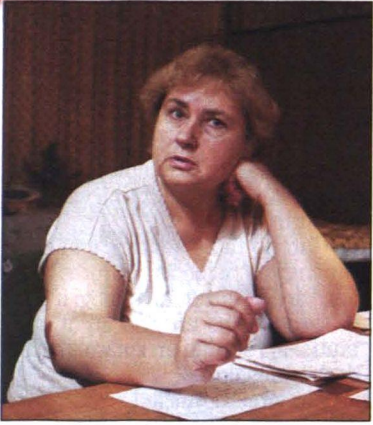
Mūsu adreses:

CENTRS, Merķeļa iela 7-215 (pretī CIRKAM);
PURVCIEMS, Induļa iela 4-102 (pretī PURVCIEMA TIRGUM);
PĀRDAUGAVA, Tapešu iela 48 (14. bērnudārzā);
ZIEPNIKKALNS, Ozolciema iela 26-52;
PĻAVNIEKI, Ilūkstes iela 10-206;

721 00 99, 256 92 01, 245 62 67

TAS VAR JŪS INTERESĒT

Darbs man ir sirdslieta

Baiba Bērziņa

Latvijas Universitātes Veselības un rehabilitācijas centrā ir tāda īpaša atmosfēra - ļoti darbīga un tajā pašā laikā - arī relaksējoša. Notiek nodarbības treniņu zālē, iespējams apmeklēt saunu, šarko dušu, solāriju, zemūdens masāžu, arī klasisko masāžu. "UA" pārstāvjiem visu šeit izrāda BAIBA BĒRZIŅA - LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes Veselības un sporta izglītības nodaļas pedagoģijas maģistre veselības izglītībā un arī sertificēta masiere. Viņa stāsta:

- Abas šīs profesijas ļauj man lasīt lekcijas, kā arī vadīt praktiskās nodarbības ārstnieciskajā vingrošanā. Lekcijas lasu veselības un sporta izglītības topošajiem speciālistiem, kā arī sociālajiem pedagogiem. Viena no tēmām - "Masāža, tās veidi un pielietošana", bet otrā - "Diagnostika un rehabilitācija".

Studenti apgūst zināšanas, kādā veidā var veikt pašmasāžu, kā sporta procesā var atveseļot cilvēku, kā lietot ārstniecisko vingrošanu un ūdens dziedniecību.

Kursā, kur tiek runāts par rehabilitāciju sportā, runājam par dabas dziedniecības izmantošanas iespējām masāžā, apskatām jautājumus par iespējām sniegt palīdzību gados vecākiem cilvēkiem, bērniem, jauniešiem, pusmūža cilvēkiem. Sociālajiem pedagogiem būs darīšana galvenokārt ar mazturīgiem cilvēkiem, kuriem nebūs iespējas apmeklēt masāžas vai ārstnieciskās fizikultūras

kursus. Tādēļ sociālā pedagoga padoms lieti noderēs. Dodam studentiem impulsu, lai mācību procesā viņi mācītos domāt un izmantot visu to, ko daba dod.

- Kas pie jums nāk uz ārstnieciskās vingrošanas nodarbībām?

- Tās ir katru nedēļu, un pie manis nāk gan veselie, gan slimie studenti, katru semestri apmēram 250. Ir cilvēki ar ļoti smagām slimībām. Visvairāk piedalās studenti, kuriem problēmas ar mugurkaulu. Ar sirds, nieru, kuņģa slimībām. Studenti ar dažādām traumām, arī pēc operācijām. Mazāk ir ar astmatiskiem bronhītiem un astmām. Daudziem kombinējas dažādas diagnozes.

Strādāju LU kopš 1984. gada un esmu konstatējusi, ka visvairāk slimu studentu ir Filoloģijas, Ķīmijas, Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē.

Pie manis uz ārstniecisko vingrošanu var tikt tikai ar ārsta nosūtījumu, kurā ir šī konkrētā diagnoze. Nāk arī, piemēram, studenti, kuri uz visu mācību gadu ir atbrīvoti no fizikultūras nodarbībām. Slodze tajās viņiem ir par lielu, bet ir vēlēšanās nodarboties un arī nopelnīt kredītpunktus. Tad šis cilvēks darbojas ar samazinātu slodzi, ņemot vērā viņa diagnozi.

Nodarbības notiek vienlaicīgi studentiem ar dažādām diagnozēm, bet viņu slodzes tiek variētas. Ir nodarbības gan studentiem ar visvājāko slodzi, gan ar vidēju, gan ar spēcīgu slodzi.

- Vai tiek ņemts vērā arī tas, kā cilvēks tajā dienā jūtas?

- Nodarbības notiek, vadoties no tā, kāda ir cilvēka pašsajūta. Ja tā ir slikta, iespējams, ka pietiek tikai ar pusstundu fizikultūras, tad var doties uz dušām un pirti.

Kad tuvojās gripas epidēmija, tad somu pirti tiek izliets piparmētru eļļas ekstrakts un eikalīpts. Tā rezultātā ir ļoti viegli elpot. Tas ir profilakses pasākums pret slimību.

Ja sākas šīs saaukstēšanās slimības, cilvēks klepo un šķauda, es saku - lūdzu, taisnā ceļā uz pirti, kārtīgi izelpojieties, izkarsējieties, tad nedaudz atpūties un būsi veselī! Tāpat esmu pieradusi, ka studenti man jautā daudz un dažādus jautājumus. Uz tiem atbildu labprāt. Dažkārt, atnākot mājās, man ir, kā mēdz teikt,

mute sausa no runāšanas.

- Kā sācies jūsu ceļš šajā jomā?

- Esmu mācījusies Fizikultūras akadēmijā, jo man ļoti interesēja tieši ārstnieciskā fizikultūra un tur to varēja studēt.

Visa mana dzīve ir virzīta uz to, lai palīdzētu cilvēkiem. Tā ir mana iekšējā vajadzība. Taču, lai palīdzētu, vajag to patiesi vēlēties un arī jābūt zināšanām. Tagad savās zināšanās dalos ar citiem un allaž apgūstu ko jaunu. Nereti kāds no studentiem, atnākot pie manis uz lekcijām, lūdz, lai viņu arī izlasē.

Man ir arī grūtnieces, kuras nāk uz nodarbībām. Viņām es dodu individuālu kompleksu, un tā viņas, arī atnākot brīvā laikā, individuāli paviņģo.

Ja cilvēks kaut ko vienā dienā nespēj izpildīt, par to nav ko skumt, izpildīs nākamreiz.

- Vai studentiem piedāvājat tradicionālos vingrojumus?

- Nebūt nē! Dažādus. Ļoti daudz izmantojam jogas vingrojumus. Tāpat ir vingrojumi, kas ir lieliski ķermeņa izstaiņošanai. Piemēram, meitenes, atbalstoties ar plaukstām pret grīdu, izstaigā guļošajām draudzenēm visu augumu ar ceļšiem. Tas ir atvasinājums no masāžas. Ir jāvarē daudzi vingrinājumi. Taču katram vingrojumam ir sava nozīme un ārstnieciskais moments. Kopējais nolūks - lai uzlabotos veselība un pašsajūta.

Reiz man kāda studente teica, ka, atnākot pie manis uz nodarbību, viņai uzlabojas garastāvoklis. Protams, apkārt nereti ir stress. Taču šeit nodarbība ir vērsta uz to, lai cilvēks relaksētos un atbrīvotos. Piemēram, skan mūzika.

- Tātad LU cilvēkiem - studentiem, mācībspēkiem un darbiniekiem - vajadzētu vairāk izmantot tās iespējas, ko piedāvā Rehabilitācijas centrs?

- Cenas šeit ir daudzkārt lētākas nekā citur pilsētā. Taču arī no tām LU studentiem un kluba "Universitātes Sports" biedriem ir atlaides. Universitātes studentus un mācībspēkus ļoti gaidām rīta pusē, jau sākot no plkst. 8.00 var šeit nākt un vingrot. Iespējams darboties individuāli un par to pašu cenu apmeklēt arī somu pirti. Mums ir arī solārijs. Ir

Nodarbības laikā

iespēja izīrēt pasākumiem banketu zāli. LU studentiem ir atlaides.

Mūsu Veselības un rehabilitācijas centrs atrodas Aspazijas bulvārī 5 (LU Ekonomikas un vadības fakultātes ēkā), ieeja no pagalma. Tālruni uzzinām: 7034638 un mob. tālr. 9478015.

- Ko jums pašai nozīmē šis darbs?

- Ideāli ir strādāt darbu, kas ir tava sirdslieta. Visa dzīve šeit man norit ļoti straujos tempos. Pati esmu vecmāmiņa, un manai mazmeitiņai ir pieci ar pusi gadu. Taču strādājot šeit, kopā ar jauniem cilvēkiem, arī pati jūtos daudz jaunāka. Nereti studenti mani apbrīno, sakot - pasniedzēj, kā

jūs vēl varat izturēt to slodzi? Tādēļ, ka divas reizes nedēļā gadiem ilgi izeju zemūdens masāžu. Kad jūtu, ka esmu pārgurusi, nekas cits neatliek, kā ielīst vannā un uztaisīt masāžu. Allaž visu gribas izbaudīt pašai. Kad braucu ceļojumos, nevienu ūdensparku nelaizu garām. Esmu bijusi arī Rīgas akvalandijā un tad varu citiem pastāstīt, kādas tur ir iespējas un kā tur var atpūties. Arī mūsu Rehabilitācijas centrs ir vieta, kur cilvēks var atpūties, iegūstot možu un labu omu.

Ar Baibu Bērziņu sarunājusies
MĀRA SADOVSKA

Ziedu dejā visu gadu!

Top floras dizaina paraugs

Krāsu, smaržu, dažādu augu un ziedu ielokā nīrb rokas, veidojot brīnumjaukas kompozīcijas. Tas viss notiek LU Botāniskajā dārzā. Zināšanas, praktiski darbojoties, šeit apgūst studenti, kuri savas studiju programmas "C" daļas kursā vēlas apgūt floristiku. Studiju kursa vadītāja ir mākslas Dr. paed. INTA VALDENA.

Ekonomikas un vadības fakultātes studentes Dace, Silvija un Ieva, piemēram, šeit nāk, jo viņas saista šī nodarbošanās un ir vēlme iemācīties kaut ko jaunu un interesantu.

Raimonda saka, ka jau daudzus gadus ir audzējusi puķes un beidzot ir atradusi profesiju, kurā no ziediem un augiem var veidot brīnišķīgas kompozīcijas.

Andra pastāsta, ka grūtāk esot, kad no klūgām jātaisa kaut kas lielāks un rokām vajadzīgs daudz spēka. Ne viss izdodas uzreiz. Pašiem jāvāc arī materiāli. Taču darbs ir interesants, un nākotnē viņa vēlas veidot savu salonu vai arī apmācības kursu.

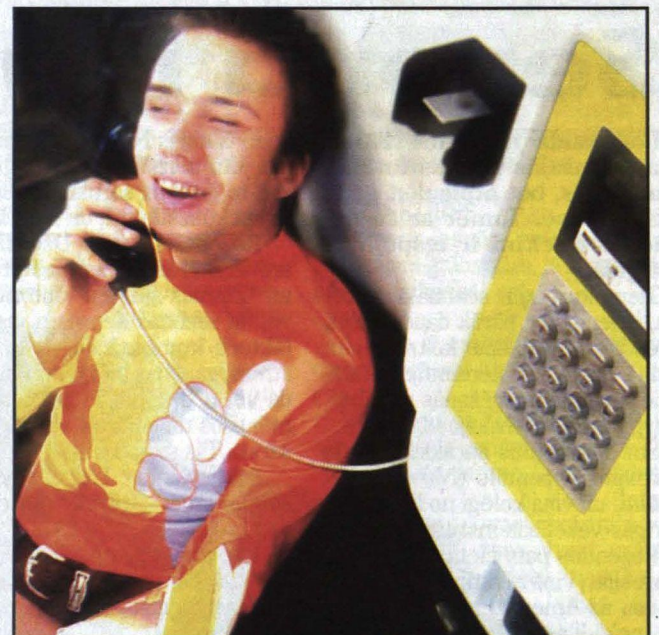
Karīna atzīst, ka viņu ļoti interesē floristika, un, ejot ciemos, viņa draugiem nes pašas gatavotas dāvanas.

Pēc sarunām ar studentiem jūt, ka viņi patiesi ir ieinteresēti apgūt šo neparasto, nebūt ne vieglo floras dizainera profesiju.

Inta Valdēna saka tā: "Mans princips studiju gaitā ir likt mācīt citam citu. Ja es otram māku izstāstīt, kā man ir jādara, tas nozīmē, ka es pats arī māku. Tā visi kopā strādājam."

Šis "C" kurss piedāvā mākslas programmu, kura ļauj cilvēkam veidoties radoši. Darbojoties apgūstam kompozīciju. Esam paņēmuši avangardisko, kas ir dāņu, vācu pedagoģijā. Šī floristikas apgūšana cilvēku dzīvē ārkārtīgi bagātina."

MĀRA SADOVSKA

Dzeltenie tagad ir lētāki!

Zvani un runā ilgāk!

Oktoobrī un novembrī skolās, augstskolās un visās citās mācību iestādēs zvaniet no dzeltenajiem taksofoniem, jo sarunu tarifi ir samazināti:

	vietējās sarunas	iekšzemes tālsarunas
Darbdienās 7.00-20.00	8 sant/min 7 sant/min	10 sant/min 7 sant/min
Brīvdienās un svētku dienās	6 sant/min 5 sant/min	7 sant/min 5 sant/min

Lattelekom

Esam tuvāk

Nākamā avīze: 31. oktobrī - Rakstu iesniegšanas termiņš: 26. oktobris.